

Kahan

PŘÍBRAM

8 | **ČEKALÍKOVSKÝ
RYBNÍK**

Jak bude vypadat
po revitalizaci

10 | **MĚSTSKÝ
ODPAD**

Vyřeší problémy s odpadem
další recyklace?

19 | **SPORTOVÁNÍ
DĚTÍ**

Zlatý věk motoriky aneb
Trenéři do škol

Aquapark: Čekání na cenu

Sledujte ikony u článků

Poslechněte si také v audioverzi na
kahan.pribram.eu

Diskutujte o tématu na
facebook.com/mestskyuradpribram

Článek najdete i v online verzi na
kahan.pribram.eu

Nenechte si ujít také na
instagram.com/poznejpribram

již 30 let s Vámi

byty, domy, pozemky, chaty, kanceláře, garáže, lázně i zámek

jednoduše na

www.realitypribram.cz

Tradice – Jistota – Korektnost

ČECHOVA STODOLA

Buková u Příbramě

Vás zve na jarní

VELIKONOČNÍ

VÝSTAVU

Kde se dozvíte, co všechno dělá Velikonoce
nejkrásnějšími jarními svátky,
pro dětičky jsou zde připravené velikonoční dílničky.

Otevřeno bude v těchto dnech:

14.3., 21.3., 28.3., 4.4., 10.4., 11.4., 12.4., 18.4. a 25.4.

Vždy od 10 do 16 hodin.

(poslední prohlídka vždy nejpozději v 15:00 hod.)

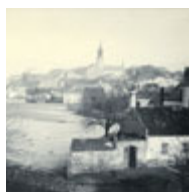

www.cehovastodola.cz

OBSAH ČÍSLA

- 8** ČEKALÍKOVSKÝ RYBNÍK ČEKÁ OŽIVENÍ A NOVÉ ZÁBAVNÍ PRVKY
- 10** VYŘEŠÍ PROBLÉMY S ODPADEM DALŠÍ RECYKLACE?
- 11** PLÁNY TECHNICKÝCH SLUŽEB MĚSTA PŘÍBRAMI NA ZEFEKTIVNĚNÍ SBĚRU TŘÍDĚNÉHO ODPADU
- 12** MOŽNOSTI KE ZLEPŠENÍ JSOU
- 21** MĚSTSKÁ REALITNÍ KANCELÁŘ PŘEDCHÁZÍ VZNIKU NEZVLADATELNÝCH DLUHŮ
- 28** HOŘEJŠÍ OBORA: ZDROJ VODY PRO MLÝN, FLUSÁRNU, PŘÁDELNU A LEDU PRO PIVOVAR

AQUAPARK – NEKONEČNÝ PŘÍBĚH?

Každý známe nějaký film, ke kterému máme osobnější vztah. Zpravidla to není kvůli tomu, jaký onen snímek je, kdo tam hraje, nebo o čem pojednává. Bývá to tak, že filmové dílo spojujeme s něčím, co považujeme za příjemné, na co si podvědomě při sledování vzpomeneme. V mém případě je to jednoznačně první díl Nekonečného příběhu – moderní pohádky, která se odehrává v říši Fantazie. Hlavního hrdinu ztělesňuje malý Bastien, který na půdě školy čte dobrodružnou knížku a stává se sám součástí příběhu.

Jak běží čas, mám stále intenzivnější pocit, že také my hrajeme v nekonečném příběhu, a to s podtitulem Modernizace příbramského aquaparku. Sice nám tu nelétá rychlodrak Falco, nekluše kůň Artex s Atreyem na hřbetu a Kamenožrout nechroupe zbylou rudu z odvalů, přesto se dá najít určitá podobnost s filmovým příběhem. Strastiplnou a předlouhou cestou chceme dosáhnout Slonovínové věže (v našem případě rekonstrukce aquaparku) dříve, než ji pohltí Nicota, jež v našem případě může symbolizovat fatální havárii a uzavření bazénu pro nevyhovující stav.

V tomto čísle Kahanu naleznete souhrnnou informaci o tom, jak to s aquaparkem vypadá, co se doposud udělalo a co udělat zbývá. Důležité je upozornit na to, že okamžik konečného soudu teprve nastane, a to ve chvíli, kdy zastupitelé budou rozhodovat o rekonstrukci se znalostí její ceny. Dvacet pět konšelů stiskem zeleného nebo červeného tlačítka na hlasovacím zařízení vyřkne verdikt, který buď rekonstrukci aquaparku posune z říše fantazie do říše reality, nebo odsoudí projekt k dožití v trezoru.

Je klidně možné, že bude vznikat i Nekonečný příběh číslo dvě. Ostatně takzvané sequely jsou v kinematografii velmi módní. Na rozdíl od filmové předlohy však nebude mít jinou zápletku ani jiné obsazení. Všechno bude stejné, pouze Slonovínová věž bude menší a levnější. A nám nezbude než doufat, že ji Nicota nepohltí dříve, než ji vůbec bude moci spatřit.

Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Začíná předprodej na HFAD	4
Nezapomeňte na kotlíkovou dotaci	5
Lanový park rozšiřuje aktivity na Nováku	6
Jak jde čas s aquaparkem	13
Díky transformaci pomáháme těm, kteří to opravdu potřebují	14
Agent Antišmejd přednášel v Příbrami	16
Rychlé parkování je levnější	17
Vznikla cestovní mapa k lepšímu sportu	18
Zlatý věk motoriky aneb Trenéři do škol	19
Lidé jsou spokojeni se vzděláváním ve školách zřizovaných městem	20
Junior klub se připravuje na další život	22
Poznej Příbram má své pevné místo na sociálních sítích	23
Rekonstrukce aquaparku ano, ale v menším rozsahu	24
Osamělá Carvánka na náhorní planině Toku	25
Vzpomínáme na hrdiny z Brandenburgu	26
Adopce koček a psů	30
Kalendář akcí	31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 16 300 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožiková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu, nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 18. do 24. února 2020.

Začíná předprodej na HFAD

V tomto roce se uskuteční 52. ročník Hudebního festivalu Antonína Dvořáka Příbram. Letošní motto zní „Váš oddaný Antonín Dvořák“. „Připomíná Mistrovu neobyčejnou úctu a náklonnost k lidem kolem sebe, ať se jedná o rodinu, kolegy, přátele, ale i ty, se kterými byl jeho kontakt pouze okrajový,“ vysvětlila ředitelka festivalu Albína Dědičková Houšková. Festival proběhne ve dnech 25. dubna až 4. června a zájemce čeká 15 koncertů, dvě operní představení pro děti, benefiční koncert pro vilu Rusalka, 5. ročník Kompoziční soutěže pro skladatele do 40 let a také Den s Antonínem Dvořákem s více než 20 koncerty a doprovodnými akcemi. Slavnostní zahájení se uskuteční v Divadle A. Dvořáka Příbram v sobotu 25. dubna. Předprodej bude zahájen 28. února od 10.00.

Zápisy do škol a školek se blíží

Zápisy dětí do prvních tříd budou v letošním roce probíhat v období od 2. do 4. dubna ve většině příbramských základních škol, a to v ZŠ pod Svatou Horou, ZŠ Jiráskovy sady, ZŠ Březové Hory, ZŠ 28. října, ZŠ Bratří Čapků a ZŠ Školní (zde každé úterý od 10.00 do 11.00 pořádají seznamování se školkou pro děti a jejich rodiče). Ve waldorfské ZŠ a v ZŠ Pod Šachtami se uskuteční v jiných dubnových termínech. Konkrétní data a dobu konání zápisu na jednotlivých základních školách najdete na webu pibram.eu v sekci Školy a školská zařízení. Zápisy do příbramských mateřských škol se konají v květnu. Kromě jedné výjimky proběhnou všechny ve stejném termínu, v úterý 5. května 2020 v čase od 10.00 do 16.00. Zmiňovanou výjimkou je waldorfská mateřská škola, kde bude zápis již v sobotu 2. května 2020 ve stejném časovém rozmezí. Všechny zápisy se uskuteční v sídlech jednotlivých základních a mateřských škol.

Radost Příbramáčkům pořádá charitativní ples

Dvátého května od 20.00 pořádá spolek Radost Příbramáčkům v pořadí druhý charitativní ples, který se uskuteční v Pivovaru Podlesí. Letos bude celý výtěžek použit na úhradu potřebné rehabilitace pro dvanáctiletou Terezku z Jinců. Hosté se mohou těšit na welcome drink, bude možné si zakoupit lístky do kola štěstí, účastníky čeká dětské předtančení, půlnoční překvapení a mnoho dalšího. Celý večer bude hrát kapela Bosáci a DJ Bery. Večerem provází Romana Navarová. O příběhu malé Terezky se můžete dočíst ve facebookové skupině Radost Příbramáčkům. Dozvíte se zde více o stejnojmenném zapsaném spolku, dalších aktivitách nebo možnostech pomoci prostřednictvím spolku. Vstupenky na květnový ples jsou k předprodeji u Jany Havelkové Puklové.

Město vyzývá majitele k odstranění vraků

Městský úřad Příbram zveřejnil deset výzev k odstranění vraků. Po marném uplynutí dvou měsíců ode dne zveřejnění výzev budou vraky odstraněny a zlikvidovány. Auta si můžete prohlédnout na úřední desce na adrese edeska.pibram.eu/eDeska.

Participativní rozpočet potřebí

Do 31. března 2020 je možné přihlásit návrhy k zvelebení Příbrami do projektu participativního rozpočtu. Projekt bude podle nových pravidel rozdělovat dva miliony korun jednou za dva roky. Více informací na spolecne.pibram.eu. Participativní rozpočet zavedl také Středočeský kraj, podrobnosti na webu pod zkratkou 1url.cz/XzuSn.

Příbramské kino rekordní

Příbramské kino si připsalo další rekord. V loňském roce promítalo celkem 506krát a na filmy se přišlo podívat 63 163 diváků. Oproti roku 2018 do kina zavítalo o 17 560 návštěvníků více. V celorepublikovém srovnání se příbramské kino umístilo na prvním místě v počtu diváků na jedno představení v kategorii jednosálových kin. České biografy vloni navštívilo 18,3 milionu filmových fanoušků, což je nejlepší výsledek od roku 1993.

Poplatky jsou splatné do konce března

Do konce března by občané měli uhradit místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a také místní poplatek ze psů.

POPLATKY JE MOŽNÉ ZAPLATIT TĚMITO ZPŮSOBY:

1. bezhotovostní platbou na účet města Příbram:
 - a) místní poplatek za komunální odpad - číslo účtu 1783-521689309/0800 (variabilní symbol sdělí pracovnice na tel. č. 318 402 241 nebo 318 402 341),
 - b) místní poplatek ze psů - číslo účtu 60038-521689309/0800 (variabilní symbol sdělí pracovnice na tel. č. 318 402 241 nebo 318 402 341),
2. v hotovosti v pokladně Městského úřadu Příbram:

Městský úřad Příbram, Gen. R. Tesaříka 19 (naproti Sokolovně), 1. patro - pokladna,
3. složenkou na účet města Příbram (s příslušným variabilním symbolem).

Tříkrálová sbírka vynesla celorepublikově rekordní výtěžek

Letošní Tříkrálová sbírka přinesla Charitě Příbram téměř 163 000 korun. Lidé přispívali do celkem 38 úředně zapečetěných pokladniček. V samotné Příbrami, kde bylo

13 pokladniček, dárci přispěli více než 54 000 korunami. Celorepublikově Tříkrálová sbírka překonala loňský rekord, lidé věnovali více než 130 000 000 korun. Výnos sbírky je rozdělen podle vnitřního klíče Charity ČR takto: 65 % vybraných prostředků se vrací charitám, které je vykoledovaly, 15 % je určeno na velké diecézní projekty, 10 % na rozvojové projekty v zahraničí, 5 % na projekty Charity Česká republika, 5 % jsou zákonné režie sbírky.

Kácení u Litavky následuje náhradní výsadba

Na začátku února Technické služby Příbram odstraňovaly stromy v lesoparku u Litavky. Šlo o dřeviny s růstovými defekty v korytě potoka a přerostlé topoly podél cesty a dětského hřiště. Stromy byly zhodnoceny v dendrologickém posudku od odborné firmy a zároveň v Návrhu managementu břehového porostu řeky Litavky zadaném vlastníkem

pozemku Povodím Vltavy. Nejnebezpečnější stromy byly pokáceny už v loňském roce. Součástí prací je provedení náhradní výsadby.

Sportovec regionu se vrací do Příbrami

Slavnostní galavečer a vyhlášení ankety Sportovec regionu Příbramsko 2019 se uskuteční v Kulturním domě Příbram ve středu 18. března od 18.00. Široká veřejnost již poslala své nominace, kterých se sešlo 54. Mezi nominovanými se objevila tradiční jména a týmy, ale také nováčci a sporty, které nejsou až tak známé a populární.

Anketa se koná ve spolupráci Příbramského deníku, České unie sportu a za podpory města Příbram. Vyhodnocení budou nejlepší sportovci, družstva, trenér, handicapovaný sportovec a další osobnosti místního sportu. Zároveň bude do Síně slávy uvedena jedna lokální sportovní legenda.

Přijďte i vy na slavnostní vyhlášení nejlepších sportovců. O pořadí jednotlivých kategorií rozhodnou zástupci klubů, jednot, měst nebo sportovní novináři. Veřejnost se aktivně může zapojit do hlasování o Hvězdu Deníku.

Nezapomeňte na kotlíkovou dotaci

Kdo chce využít podporu na výměnu kotle, nesmí váhat. Finanční částka přidělená na tzv. kotlíkové dotace bude již brzy zcela vyčerpána. Termín, kdy neekologické kotle nebude již možno k vytápění využívat, se blíží a většina domácností bude nucena výměnu kotle realizovat pouze z vlastních prostředků. Občanům příbramského regionu spadající do věkové kategorie 18–30 let nebo 65 let a více, popřípadě osobám zdravotně postiženým, kteří nedisponují potřebnou částkou, navíc Středočeský kraj v rámci kotlíkové dotace umožní získat na realizaci akce potřebnou finanční zálohu. Občané města Příbram mohou dále na úhradu veškerých nákladů spojených s výměnou kotle využít výhodné půjčky z Fondu zápůjček města Příbram, který je ve správě ekonomického odboru města. Podrobné informace lze získat na webových stránkách Krajského úřadu Středočeského kraje, popř. na telefonním čísle 257 280 991 v úřední dny (pondělí a středa od 8.00 do 12.00). V případě jakýchkoliv dalších dotazů využijte e-mailové adresy kotliky@kr-s.cz.

Zaniklá ves při Vltavě

Státní okresní archiv Příbram pořádá přednášku spojenou s promítáním nazvanou Moráň, zaniklá ves při Vltavě. Průvodcem bude Vojtěch Pavelčík, fotograf a badatel. Od roku 2001 provozuje internetovou galerii historických fotografií zaniklé Vltavy staravltava.cz. Je autorem publikací Krajem soutoku Vltavy se Sázavou (2009), Moráň – zaniklá ves při Vltavě (2011) a Sv. Jan Nepomucký – sochy při Vltavě (2012). Od roku 2003 vydal řadu pohlednic s tématem řeky Vltavy. Je autorem mnoha článků s tipy na výlety po celé České republice, které dříve vycházely v časopise Turista, v současnosti v časopise NaCestu. Přednáška se uskuteční ve středu 19. února od 17.30 v budově archivu.

Masarykova Hluboš letos podruhé

V neděli 8. března se uskuteční druhý ročník turistického pochodu Masarykova Hluboš, který pořádá Klub českých turistů – odbor Baník Příbram ve spolupráci s Knihovnou Jana Drdy, Sokolem Jince a Obecním úřadem Hluboš. Akce se koná v rámci cyklu deseti pochodů Středočeská desítky. Pro účastníky je připraveno pět tras se starty z vlakového nádraží v Příbrami a Jincích od 7.00 do 10.00.

- Příbram-Hluboš (10 km) přes Trhové Dušníky podél Litavky.
- Příbram-Hluboš (20 km) – do Hluboše kopíruje trasu 10 km, odtud se vrací zpět do Příbrami po zelené turistické značce.
- Jince-Hluboš (10 km) vede po zelené turistické značce přes Slonovec a poté po vlastním značení k bustě T. G. Masaryka v Bratkovicích a do Hluboše.
- Jince-Hluboš (15 km) vede po zelené turistické značce přes Slonovec a Klouček do Drahlína a odtud po červené turistické značce a vlastním značení kolem busty v Bratkovicích do Hluboše.
- Jince-Hluboš-Jince (20 km) – do Hluboše kopíruje trasu o délce 10 km a odtud přes Náves a po modré turistické značce do Jinců.

Studenti v Sydney

Školní orchestr Gymnázia Příbram Legionářů GymBand navázal na dosavadní spolupráci se studentskými orchestry z Austrálie. V březnu se tak na dvanáct dní chystá do Sydney, kde se uskuteční společné koncerty, návštěva vyhlášené opery nebo prohlídka zdejší konzervatoře. „Celkem 21 studentů příbramského gymnázia bude mít možnost navštívit nejvzdálenější kontinent a poznat nejen jiné jazykové prostředí, ale také odlišné zvyklosti a mentalitu cizí země zejména v rámci pobytu u hostitelských rodin studentů,“ uvedla Miloslava Šmolíková, která celou výpravu vede.

Lanový park rozšiřuje aktivity na Nováku

Nový rybník je areálem, který zve ke sportovnímu vyžití, hrám i odpočinku. Na jaře budou moci návštěvníci navštívit také „staronový“ lanový park. Lanový park, který je nyní instalován v blízkosti dětského hřiště na Nováku, byl původně navržen a instalován na dět-

ské hřiště u Q-klubu. Ovšem ukázalo se, že herní prvky neodpovídají svojí kvalitou bezpečnému využívání ve výšce. Právě s ohledem na bezpečnost minulého vedení města rozhodlo o zhotovení nových herních částí s tím, že ty původní budou umístěny v areálu Nového rybníka. Zatímco lanový park na Rynečku funguje, na Nováku byly všechny původní prvky uschovány a s dodavatelem stavby se dlouhodobě řešila realizace projektu. „Z bezpečnostních důvodů bylo v minulosti rozhodnuto, že původní prvky lanového parku budou umístěny v areálu Nováku, a to v bezpečné výšce. Dodavatele, firmu MTStav Příbram, jsme několikrát vyzývali k dokončení prací, ovšem marně. Nyní město dokončilo lanový park na Nováku samo a po původním dodavateli budou vymáhány náklady soudní cestou,“ uvedl starosta města Jan Konvalinka.

Reklamace vyřešena, náklady město vymáhá po dodavateli

Na začátku školního roku 2019/2020 byly otevřeny nové učebny na základní škole v ulici 28. října, které vznikly půdní vestavbou. Učebny jazyků, fyziky, stejně jako multimediální místnost a kabinety jsou plně využívány, město nyní řeší odstranění drobných nedostatků. V průběhu dokončovacích prací proběhla reklamace žaluzií a jejich pohonu u střešních oken. „Posledním krokem, který chybí k bezproblémovému užívání nových prostor je právě dokončení zmíněné reklamace, kterou dodavatel, firma MTStav Příbram, nebyl schopen dovést ke zdárnému konci. Ovládací prvky k zastínění střešních oken dodala jiná firma s tím, že město bude náhradu škody požadovat po původním dodavateli stavby,“ doplnil starosta města Jan Konvalinka.

Veřejný prostor v příbramské galerii

Galerie Františka Drtikola Příbram pořádá výstavu nazvanou „Veřejný prostor.cz/Krajina města“. Putovní výstava prezentuje výběr několika desítek zajímavých realizací v oblasti veřejného prostoru od jednotlivých náměstí či parků až po rozsáhlé koncepty ovlivňující podobu nejen center měst. Veřejný prostor se v posledních letech dostává na přední místa diskuzí o architektuře. Již se nejedná pouze o téma expertů, ale i široké veřejnosti a politiků. V Příbrami má za cíl podnítit diskusi nad budoucími možnostmi utváření podoby města. Na projektu spolupracovaly Ústav dějin umění AV ČR, Galerie Jaroslava Fragnera a Galerie Architektury Brno. Výstava, která má vernisáž v neděli 8. března od 16.30, je doprovázena česko-anglickou publikací a potrvá do 3. května 2020. Do 1. dubna můžete v příbramské galerii navštívit také Imaginárium Divadla bratří Formanů a jejich přátel.

Město pronajme...

Prostor k podnikání č. 701 (bývalé Foto Pastel) o celkové výměře 89 m², v přízemí budovy čp. 129, Pražská, Příbram I – prostor nabízen ve stavu před rekonstrukcí, aktuálně provedena oprava výlohy (na snímku).

Dvě místnosti v prvním nadzemním podlaží v levé části „C“ budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII (Kulturní dům Příbram), která je součástí pozemku p. č. st. 1306 v katastrálním území Březové Hory.

Prostor k podnikání č. 702 o celkové výměře 148,70 m², v přízemí budovy č. p. 114, Čechovská, Příbram VIII.

Kontakt: **Gabriela Bernášková**
referentka Městské realitní kanceláře
Tel.: 318 498 291
E-mail: gabriela.bernaskova@pribram.eu

Kontakt: **Sára Rotterová**
referentka Odboru správy majetku
Tel.: 318 402 568
E-mail: sara.rotterova@pribram.eu

Diplomacie a Suverénní řád maltézských rytířů na Svaté Hoře

Ve čtvrtek 19. března od 16.00 se na Svaté Hoře koná vernisáž výstavy Diplomacie a Suverénní řád maltézských rytířů. Výstava přináší informace o historii diplomatických aktivit Suverénního řádu maltézských rytířů a jeho významných členech z řad aristokracie. Zaměřuje se především na diplomatickou činnost velkopřevorů řádu - Českého velkopřevorství. Všimá si jejího přínosu pro řád i monarchii a věnuje se historii tohoto řádu. Výstava bude součástí expozice muzea po celý letošní rok. Autory jsou Eva Lukášová z generálního ředitelství Národního památkového ústavu a Milan Buben z Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy. Na přípravě se podílela také Věra Smolová ze SOA Příbram. K výstavě se uskuteční přednáška autorů, a to 26. března od 17.00.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Centrum sociálních
a
zdravotních služeb
města Příbram

PŘÍBRAM

Ples „nejen“ pro seniory

20. 3. 2020
17 - 22 h

Vstupné: 400 Kč

**Po předložení
Senior karty 200 Kč**

Kulturní dům Příbram

**K tanci a poslechu hraje
Doubravanka**

Předtančení - Taneční Klub Sokol Carola Dobříš,
občerstvení v ceně, šatna zdarma, tombola

Vstupenky v prodeji

ředitelství CSZS - Brodská 100, Senior Point a Městské kulturní centrum Příbram

Čekalíkovský rybník čeká oživení a nové

Klidové zóny Ryneček a Nový rybník spojuje cesta pro pěší a pro cyklisty, která prochází podél Příbramského potoka, ale také kolem dosud zanedbaného území Čekalíkovského rybníka. Tato lokalita se má zanedlouho stát dalším „obratlem“ takzvané Zelené páteře města.

Cílem revitalizace území kolem Čekalíkovského rybníka je přetvoření nevyužitého prostoru bývalých zahrádkářských kolonií s nefunkčním rybníkem v centru města na příjemný park a na místo vhodné k relaxaci a odpočinku. „Oblast Čekalíkovského rybníka se stane klidovou zónou prakticky v centru města. Z nevyužívaného, zanedbaného prostoru se stane prosvětlené místo, které bude dostupné jak pro obyvatele sídliště, tak pro obyvatele centra staré Příbrami. Projekt velmi vhodně navazuje na již vybudované části Zelené páteře města a je také určitou spojnicí na cestě ze Svaté Hory do oblasti sídliště a Březových Hor,“ uvedl starosta města Jan Konvalinka.

VODA JAKO INSPIRACE

Autorkami studie Revitalizace území Čekalíkovského rybníka jsou Martina Forejtová a Martina Havlová z architektonického ateliéru Land05. Martina Forejtová vyzdvihuje výbornou příležitost, kterou lokalita skýtá pro vybudování relaxační zóny: „Nejdůležitějším prvkem území je samozřejmě Čekalíkovský rybník. Jeho břehy upravíme a díky novým dřevěným molům a novému schodišti umožníme lidem, aby se dostali až k jeho hladině. Na hrázi rybníka vytvoříme promenádu, která bude spojit nově vytvořená pobytová místa jako například odpočinkovou zónu nebo místo pro děti s přírodními herními prvky.“ Promenáda bude navazovat na cestu z centra města, čímž by se nový park stal spojnicí mezi historickým centrem a březohorským sídlištěm.

Jednoznačnou inspirací pro revitalizaci je voda. „Jak je někde voda, je to úplně jiný prostor. Voda, to je příroda, relaxace i hra. Voda přináší hned spoustu nápadů, jak vytvořit zajímavá místa pro odpočinek i pro dovedivé hry dětí,“ vysvětlila architektka. Podobné relaxační parky fungují například v Sušici (Ostrov Santos), ve Zbraslavi (Belveder) nebo je takto upraveno nábřeží řeky Loučné v Litomyšli. „Všechny tyto parky vytvořili architekti v několika posledních letech. Základem je vždy přírodní rámec místa a architekt pak rozvíjí jeho kvalitu a potenciál tak, aby tento rámec byl zachován a zároveň zde lidé mohli zažít další aktivity, jiné než v lese,“ doplnila Martina Forejtová.

VÝSTAVBA ZAČNE PO ZÍSKÁNÍ DOTACE

Práce na revitalizaci Čekalíkovského rybníka trvají už delší dobu. V minulém volebním období bylo schváleno zrušení zpustlé zahrádkářské kolonie. Na podzim roku 2019 se začaly odstraňovat chatky a objekty v této kolonii a současně probíhá kácení dřevin kolem rybníka a v zahrádkářské kolonii v souladu se zpracovaným dendrologickým průzkumem. Tyto práce budou ukončeny v březnu, kdy v rámci projektu na revitalizaci území kolem Čekalíkovského rybníka bude proveden nový dendrologický průzkum. Termín realizace je závislý na získání dotace na rybník (žádost bude podána letos v létě) a vypsání termínu dotace na zeleň. Teprve poté mohou být zahájeny práce na parkové úpravě či budování prvků, jak je naznačuje architektonická studie. „Projekt řeší mimo jiné obnovu náhonu ze Sázkového potoka, který přes Kaňku teče právě do Čekalíkovského rybníka. Celá oblast se dočká nové výsadby zeleně a součástí parku bude také odkaz na Valle di Ledro a česko-italskou historii,“ dodal příbramský starosta.

Vzhledem k tomu, že revitalizace se zabývá širším okolím a chce přispět také k tomu, aby park mohl fungovat jako jeden z prvků na cestě ze Svaté Hory na Březové Hory, bude se například instalovat zpomalovací práh v Milínské ulici pro bezpečný přechod chodců. Zároveň budou vybudována nová parkovací místa pro návštěvníky parku i obyvatele přilehlé oblasti.

■ Stanislav D. Břeň

zábavní prvky

REVITALIZACE ČEKALÍKOVSKÉHO RYBNÍKA

LEGENDA

- ① hlavní promenáda
- ② pobytová plocha s posezením
- ③ altán
- ④ dětské hřiště
- ⑤ stezka bosou nohou
- ⑥ pobytové molo

- strom stávající
- strom stávající ovocný
- strom stávající – hodnotný
- listnatý strom navržený

- podrost půdopokryvných dřevin a trvalek
- trvalkový záhon u bytového domu
- trávník
- litorální pásmo
- parkoviště – propustná dlažba (ref. Godelmann)
- chodníky – probarvený asfaltobeton
- zpevněná plocha – mlat/MZK
- dřevěná stěna – odčlňující budovu pneuservisu
- kamenná zídka
- kamenný brod – v Příbramském potoce
- dřevěné molo
- vodní plocha
- pláž
- parková lavička
- houpačí lavičky – u pláže
- piknikový stůl
- odpadkový koš
- informační cedule
- altán
- pítko
- veřejné osvětlení
- budovy
- vstupy
- hranice řešeného území
- zpomalovací práh
- přechod pro chodce

Vyřeší problémy s odpadem další recyklace?

Náklady na sběr a svoz směsného komunálního odpadu činí v Příbrami přibližně 18 milionů korun ročně. Jde o vysokou částku, která se možná z určité části vynakládá zbytečně. To za předpokladu, že občané budou důsledně třídít odpad a že do tzv. komunálu půjde pouze to, co nelze jiným způsobem zužitkovat nebo vytrídít. Trend třídění a využití směsného komunálního odpadu podporuje nově projednávaná legislativa, která se prakticky dotkne všech obcí, občanů i firem. Otázkou zůstává, zda to bude při „boji“ s odpadem stačit.

Nežádanějším odpadem pro další materiálové využití je PET.

Foto: Shutterstock

Podle České informační agentury životního prostředí (CENIA) je v České republice ročně vyprodukováno přibližně 2,8 milionu tun směsného komunálního odpadu. Z jeho rozborů vyplývá, že obsahuje asi čtvrtinu papíru, plastu, skla a kovů. I když ne všechen tento odpad lze využít, stále zde existuje značný potenciál pro třídění a recyklaci odpadu. Češi nejvíce vytrídí PET, a to z více než 80 %. Přeborníky třídění PETu jsou Norové, kteří vykazují nejvyšší podíl sběru na úrovni 95 %. S čísly, kterých dosahuje Česká republika, plníme cíle evropské legislativy pro rok 2025, ale nebude

to už postačovat na 90 % nutných v roce 2030. Dále se postupně snižuje objem směsného komunálního odpadu. V ČR za posledních 11 let klesla jeho produkce z 245 kg na obyvatele a rok na 194 kg na obyvatele v roce 2018. „I v Příbrami se daří snižovat tento podíl. Před deseti lety to bylo 10 500 tun ročně, nyní je to už pod 9000 tun ročně,“ říká Libor Michvočík, zástupce ředitele Technických služeb města Příbrami (TSMP), a doplňuje: „Důvodem poklesu je asi 2500 tun zeleného odpadu, který ročně zpracováváme v kompostárně.“

Třídění a snižování podílu směsného komunálního odpadu jsou pokládány za možnosti, jak se vypořádat s odpadem. „Třídění odpadů a jejich druhotné zpracování a použití je jednou z těch ‚zelených‘ myšlenek, která má smysl,“ domnívá se příbramský starosta Jan Konvalinka. Stále častěji se však ozývají laické i odborné hlasy, které apelují na nutnost celkového snížení spotřeby jakožto jediné cesty pro výrazné omezení odpadů.

IMPULS PRO OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Na konci loňského roku vláda schválila balík nové odpadové legislativy a v lednu se právní úpravou začala zabývat Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. Zahrnuje nový zákon o odpa-

dech, o vybraných výrobcích s ukončenou životností, novelu zákona o obalech a tzv. změnový zákon. Podle předkladatelů nový soubor legislativy přináší do Česka celoevropský trend zvy-

Co s odpady

Materiálová recyklace

Po jednoduché úpravě (dotřídění, roztavení, granulování apod.) lze sebraný odpad dále využít jako vstupní materiál pro různé druhy výrob.

Energetické využití odpadů

Pokud odpad nelze využít pro materiálovou recyklaci, preferuje se před skládkováním energetické využití například ve spalovnách nebo cementárnách.

Skládování

O konci skládkování se mluví více než deset let. Některé evropské země k tomu již přikročily, ale z hlediska současné evropské legislativy je nejzazším termínem rok 2030.

Cílem všech opatření má být výrazná redukce skládkování a především materiálová recyklace odpadů.

šování recyklace komunálního odpadu a další impuls pro takzvané oběhové hospodářství.

Zásadním úkolem nové legislativy je zlepšení třídění a recyklace odpadů, ústup od skládkování a s tím související plnění povinných evropských cílů. Podle nich již v roce 2025 musí Česko recyklovat komunální odpad z 55 %. Dnes se to daří jen z 39 %. V roce 2030 by Česko mělo recyklovat už 60 % komunálního odpadu a v roce 2035 65 %. „Jedná se o nesmírně ambiciózní cíle a tomu se musí přizpůsobit i naše legislativa, která v současné době bohužel mimořádně zvýhodňuje skládkování. Navíc odpady představují zdroje, jejichž využitím ušetříme primární suroviny, naše životní prostředí a podpoříme nová pracovní místa v recyklačním průmyslu,“ domnívá se ministr životního prostředí Richard Brabec.

SKLÁDKOVACÍ POPLATEK POROSTE

Nová legislativa obsahuje několik základních změn, které by v součtu měly vést k naplnění uvedených cílů. Klíčové opatření ke zvýšení recyklace komunálního odpadu (cíl evropské legislativy je 65 % v roce 2035) představuje postupný růst poplatku za ukládání směsného komunálního odpadu na skládky ze současných 500 korun až na 1850 korun v roce 2030 a zákaz skládkování využitelných odpadů v roce 2030.

Je třeba připomenout, že poplatek za ukládání odpadu na skládky se neshoduje s poplatkem, který občanům stanovují města a obce za svoz odpadů. Jestli je v obci stanoven poplatek podle zákona o místních poplatcích, pak je jeho výše maximálně 1000 korun (v Příbrami se nyní platí 552 korun na osobu a rok) a s novým odpadovým zákonem by měla být maximálně 1200 korun. „Růst skládkovacího poplatku je na základě zkušeností z okolních států tím nejúčinnějším motivačním nástrojem k cestě za zvyšující se recyklací odpadů. Skládkovací poplatek v posledních letech několika násobně stoupá ve státech na východ od nás jako např. Rumunsku, Litvě, Lotyšsku i Polsku. Západní země mají poplatky už řadu let mnohonásobně vyšší,“ upozorňuje ministr životního prostředí.

STOPKA PRO SKLÁDKY MOTIVUJE

Ověřenou metodou, jak eliminovat množství odpadu a zvýšit míru recyklovatelnosti, je zákaz skládkování. V Česku se hovořilo už o více termínech (ČR si původně zákonem stanovila rok 2024), nakonec ale došlo k posunu z roku 2024 až na rok 2030. „Obce a města se musí připravit na třídění, musí vzniknout recyklační kapacity i nové kapacity pro energetické

využití odpadů, musíme odzkoušet nové motivační nástroje pro občany. Proto vítáme, že nám ministerstvo vyšlo vstříc a posunulo termín konce skládkování a společně jsme se dohodli i na pomalejším navýšení ceny skládkovacího poplatku,“ uvádí předseda Svazu měst a obcí František Lukl.

TŘÍDICÍ SLEVY PRO ODPOVĚDNÉ

Kdo bude třidit odpad, měl by být zvýhodněn. Zákon zavádí motivační slevy pro obce, které budou plnit průběžné požadavky na míru třídění. Třídící sleva umožní obcím ukládat na skládky odpad zbylý po třídění za nižší cenu. Do roku 2025 to bude za současných 500 korun, později až 800 korun v roce 2030. Základní podmínku pro uplatnění takové slevy představuje ale dosažení vysoké míry třídění vyprodukovaného komunálního odpadu. V roce 2020 bude využití slevy podmíněno vyříděním minimálně 45 % skla, plastu, papíru, kovů a biologicky rozložitelného komunálního odpadu z celkové produkce komunálních odpadů na území obce, a až 75 % v roce 2027.

Třídění se současně bude muset rozšířit do dalších oblastí. Například na veřejných prostranstvích, kde lidé tráví volný čas, v parcích nebo na sportovištích v současnosti mnohdy neexistuje možnost třídění odpadů. „S razantním navýšením cílů recyklace nebude dále možné akceptovat současný stav, kdy většina obalů, které spotřebitel používá mimo vlastní domácnost, se stává součástí směsného odpadu,“ uvádí například společnost Eko-Kom, která provozuje celorepublikový systém třídění, recyklace a využití zejména obalového odpadu.

JINÝ POHLED Z PRAXE

Snaha o posílení systému třídění ve městech občas naráží na nepochopení ze strany občanů. Například TSMP nemají podle Libora Michvocíka možnost stále zvyšovat kapacity pro třídění: „Zatímco v roce 2010 se třídilo pět komodit, dnes máme po městě navíc kontejnery na kovy, drobný elektroodpad, textil, bioodpad. Ideální stav je asi 200 hnízd odpadu, máme jich ale 106. A každé další budované znamená nesouhlas občanů z dané lokality, protože jim třeba ubírá místa k parkování. V Příbrami tak už není lokalita, kam bychom mohli bez zásadních stavebních renovací silnic a zelené plochy umístit stání o ideální velikosti 2 x 16 metrů.“ I tato skutečnost přiměla TSMP hned k několika změnám (více v rámečku Plány Technických služeb města Příbrami na zefektivnění sběru tříděného odpadu).

Nastíněnou myšlenku „více třidit a méně platit“ nebude možná tak jednoduché zavést v praxi i z jiných důvodů. „Už tři roky po sobě se opakovaně a skokově zdražuje odběr plastů i papíru od firem. Nejenže za tříděné složky už nic nedostáváme, ale ve skutečnosti platíme za svoz tříděného odpadu víc než za svoz komunálu,“ upozorňuje Libor Michvocík a dodává: „Navíc, a to je velký strašák, hrozí neustále ukončení odběru tříděného odpadu a tím pro nás, jako TSMP, neřešitelná situace, co s tím. Před 10 lety se to stalo s nápojovým kartonem, kdy skončil jediný odběratel, a města si musela pronajímat haly, v nichž se pak skladoval vytříděný odpad.“

Plány Technických služeb města Příbrami na zefektivnění sběru tříděného odpadu

- Nahradit zelené a bílé kontejnery jedním kontejnerem mix s dvěma vhozy pro oba druhy skla.
- Sloučit kontejnery na plasty a nápojový karton.
- Pokračovat v rozšiřování svozu papíru a plastu od domkářů z malých popelnic, čímž se uvolní kapacita ukládaného tříděného odpadu v hnízdech.

- Postupně vyměnit zvony na papír velkoobjemovými zvony v místech, kde je papír denně přeplněn. Podle údajů TSMP se tím výrazně (až dvakrát) zvýší produktivita svozu.

- Úpravou hnízd zlepšit kulturu ukládání odpadu.
- Postupně nahradit modré zvony na papír modrými kontejnery s víkem, kam se dají bez problémů uložit i lepenky velkých rozměrů.

Kdo bude třidit odpad, měl by být zvýhodněn.

”

V Příbrami se sbírají sklo, plast, papír, kov, biodpad, nápojové kartony nebo elektroodpad.

Foto: TSMP

Podobnou zkušenost, jen ze strany firmy, má Miroslav Peterka, který je rovněž příbramským zastupitelem: „V jedné příbramské firmě mám na starosti odpady. Vypadá to, že naše vytříděné odpady nikdo nechce, ani papír.“ Problémy s odběrem tříděných surovin se objevovaly už v minulosti, například po finanční krizi před deseti lety. V poslední době se situace zhoršila poté, co tříděný odpad přestala odbírat Čína. Problémem je rovněž ta skutečnost, že výrobci obalů často nevyužívají například plastový regranulát - z důvodu vzhledu, ale někdy i legislativních omezení. Situace se však postupně mění a například i výrobci nápojů již experimentují s recyklovaným PETem.

PLAŤ ZA TO, CO VYHODÍŠ

Cílem všech opatření v projednávané legislativě má být výrazná redukce skládkování a především materiálová recyklace odpadů. Jak obce dosáhnou vyšší úrovně třídění, je více méně na jejich rozhodnutí. Pomoci by jim mohl i systém označovaný PAYT (pay as you throw; zaplať za to, co vyhodíš). Tento poplatek za komunální odpad je konstruován tak, že odráží skutečný objem odpadu, který občan vyprodukuje. Příbram zřejmě využije i tuto možnost. „Letos pořídíme první svozový vůz, který bude vážit každou vysypávanou popelnici. Vůz by v budoucnosti mohl sloužit právě v rámci systému PAYT,“ říká starosta Jan Konvalinka. I když se však Příbram pro tento systém nerozhodne, nové svozové auto bude moci vážit například za účelem výkazu pro vesnice, které chtějí přesná čísla o tom, za co TS Příbram platí. V souvislosti s PAYT návrh zákona počítá i s možností zavést minimální poplatky za odkládání odpadu, který pomůže zpoplatnit takzvané černé pasažéry, kteří by nevykazovali žádný vznikající odpad.

EKOMODULACE V HLEDÁČKU VÝROBCŮ OBALŮ

Zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností a novela zákona o obalech pracují s poměrně novým pojmem, takzvanou ekomodulací. Ta nařizuje autorizovaným obalovým společnostem upravit příspěvky vybírané od jednotlivých firem za uvádění obalů na trh, na základě opětovné použitelnosti, recyklovatel-

nosti a obsahu nebezpečných látek v obalech, a to s ohledem na jejich celý životní cyklus.

Nová regulace umožní, aby snadno recyklovatelné obaly, například z jednodruhového materiálu, byly levnější než obtížně recyklovatelné obaly, typicky takové, které kombinují různé nekompatibilní druhy plastů (např. PET lahve s etiketou z PVC). V této souvislosti stojí za zmínku ještě jeden termín - ekodesign. Směřuje rovněž k výrobcům a lze jej charakterizovat jako proces navrhování a vývoje výrobku, který vedle klasických vlastností (funkčnost, bezpečnost, vzhled, ergonomičnost, ekonomičnost, technická proveditelnost atd.) klade důraz na dosažení minimálního negativního dopadu výrobku na životní prostředí, a to z hlediska celého životního cyklu.

SBĚR TEXTILU, OLEJŮ, BIODPADU...

Soubor nové legislativy doplňují další opatření, některá z nich byla zavedena relativně nedávno. Od loňského roku například funguje sběr biologicky rozložitelných odpadů. V Příbrami jsou nádoby na biodpad už čtyři roky a odpad se využívá v městské kompostárně. Rovněž je možné odevzdávat použité jedlé oleje a tuky. Příbram tuto možnost zavedla v létě loňského roku, kontejnery se nacházejí ve sběrném dvoře. Nový odpadový zákon zavádí od roku 2025 povinnost odděleného sběru textilu. V Příbrami jej lze odevzdávat už nyní do kontejnerů, jež vybírají charitativní organizace. Textil dále třídí a v případě zachovalého stavu věnují sociálně potřebným.

Balík projednávané legislativy, která v následujících letech ovlivní to, jak budou obce nakládat s odpady a kolik za to zaplatí, podle některých nebude tím hlavním řešením problému s odpady. „Bude třeba omezit vznik obalových odpadů vůbec,“ říká Libor Michvočík. Prakticky to může znamenat mnohé - u výrobků, u kterých to lze, prodej bez obalu, vratné obaly, opakované využívání obalů, ale také snižování spotřeby.

Možnosti ke zlepšení jsou

Zastupitelka Dagmar Říhová se domnívá, že by pomohlo častější vyvážení stávajících kontejnerů na tříděný odpad. „Lidé si často stěžují na to, že kontejnery, zejména s papírem či plasty, není možné pro přeplnění ani zavřít. Odkládají papírový odpad u kontejnerů, což není dobré řešení, popřípadě je to od třídění odpadů odrazuje.“ Rovněž navrhuje, aby kontejnery na rostlinný odpad byly rozmístěny ještě více v okrajových částech, a dále upozorňuje: „Příbram také ne vždy volí vhodná místa k umístění kontejnerů na tříděný odpad, pokud jsou umístěny v těsné blízkosti frekventované komunikace či křižovatky.“

Zastupitel Miroslav Peterka předpokládá, že by lidé více třídili, pokud by se například na sídlišti nacházelo více kontejnerů. Doporučení však narážejí na zkušenost TSMP, že lidé nechtějí sběrná hnízda pod svými okny. Ke zmínce o plných kontejnerech příbramský starosta Jan Konvalinka dodává: „Stává se, že do našich kontejnerů, zejména těch u výjezdů z města, odkládají odpad i cizí lidé nebo provozovatelé firem z okolí. Proti tomu se dá jen velmi těžko bojovat. Ve spolupráci s městskou policií hledáme způsoby, jak takovému jednání zabránit. Inspirací z jiných měst je osazení fotopastí a nekompromisní postup.“ Stejně tak podle něj není cesta dále navyšovat počty běžných kontejnerů. Jan Konvalinka zmiňuje, že město plánuje podzemní kontejnerové moduly v rámci revitalizace např. Komenského náměstí nebo Prokopské ulice.

Městská zastupitelka Jarmila Potůčková považuje za důležité naučit třdit děti: „Na ZŠ pod Svatou Horou jsou ve třídách i na chodbách umístěny nádoby na plasty a papír, několik i na drobný elektroodpad, děti přinášejí hliníkové obaly i vybité baterie, dvakrát do roka se koná sběr papíru a jsou odměňováni nejlepší sběrači. Určitě se tak děje i na jiných školách a zcela jistě z těchto dětí vyrostou lidé, kteří budou odpad opravdu třídít.“ Zároveň se domnívá, že v Příbrami se odpad třídí poměrně dobře, a tak bychom neměli mít s novou legislativou problémy. „Vždyť máme přes sto stanovišť tříděného odpadu, a tak k nim nemusíme běhat příliš daleko. O to víc mě bolí, jestliže ve smíšeném odpadu jsou vyhozeny plasty, sklo, papír či dokonce celé papírové krabice, a přitom barevné popelnice jsou vzdáleny ani ne 50 metrů.“ Zastupitel Antonín Schejbal dodává: „Základem je dostatek kontejnerů. Třídění odpadu musí být pro občany co možná nejpohodlnější. Uvítáme i více specifických nádob na olej, elektro, hliník nebo například veřejných kompostů.“ Město by podle něj mělo o možnostech třídění nových druhů odpadu také dostatečně informovat pomocí svých komunikačních kanálů.

■ Stanislav D. Břeň

Jak jde čas s aquaparkem

S termínem vypsání výběrového řízení na přestavbu příbramského aquaparku roste zájem veřejnosti. Médii víří hlasy zastupitelů a veřejných osobností, které se v některých případech vyslovují pro zastavení všech prací. V následujícím přehledu připomínáme, jak dosud probíhala klíčová rozhodnutí o aquaparku. Z přehledu vyplývá, že současné i předchozí zastupitelstvo se vždy stavělo za kompletní přestavbu a modernizaci. V průběhu let společně s ekonomickou konjunkturou výrazně vzrostly ceny stavebních prací. To komplikuje současnou pozici města a dále polarizuje debatu příznivců a odpůrců celkové přestavby.

Příbramský aquapark potřebuje minimálně kompletní rekonstrukci.

Foto: Eva Švehlová

15. PROSINCE 2014: NE POUZE ZATEPLENÍ

Zastupitelstvo jednalo o aquaparku. Konkrétně šlo o bod, kde se mělo rozhodnout o výběru zhotovitele u investiční akce Zateplení objektu plaveckého bazénu Příbram. Po dlouhé rozpravě byl hlasován návrh tehdejšího starosty Jindřicha Vařeky, kdy zastupitelstvo výrazně nadpoloviční většinou odhlasovalo neschválení realizace investiční akce a revočkovalo příslušná usnesení.

18. LEDNA 2016: VZNIKÁ PRACOVNÍ SKUPINA

V zastupitelstvu se projednával bod týkající se rekonstrukce šaten a hygienického zařízení aquaparku. Již v rámci projednávání tohoto bodu zaznělo, a to z úst Václava Švendy - iniciátora celé rekonstrukce, že byla zřízena pracovní skupina, která připravuje návrh na celkovou rekonstrukci aquaparku.

23. KVĚTNA 2016: CELKOVÁ REKONSTRUKCE POSVĚCENA

Hmatatelné zmínky o rekonstrukci aquaparku lze nalézt v zápise ze zasedání zastupitelstva z tohoto dne. Zde se v bodě pojmenovaném Návrh rekonstrukce Aquaparku Příbram opět mluví o expertní skupině pod patronátem Václava Švendy. Ta má za úkol přispět zástupců odborné veřejnosti předložit konkrétní podklady a studii. Po poměrně bouřlivé diskusi se 19 hlasy schválilo usnesení, ze kterého byla vypuštěna zmínka o předpokládané ceně tehdy 100 milionů korun. Zastupitelstvo vyjádřilo souhlas se záměrem celkové rekonstrukce aquaparku. Zároveň bylo radě města uloženo připravit podklady pro schválení definitivní podoby záměru.

14. LISTOPADU 2016: „ČÍM VĚTŠÍ, TÍM ATRAKTIVNĚJŠÍ“

Do zastupitelstva šel materiál s názvem Rekonstrukce aquaparku - studie a provozně ekonomická analýza. V rámci rozpravy mimo jiné zaznělo, že součástí projektu musí být vybudování dostatečné kapacity parkovacích míst v okolí, a že je vhodné rekonstrukci provést v maximální možné míře včetně saunového světa, fitness atp. V rámci rozpravy zazněla i poměrně památná věta: „Čím větší bude investice, tím bude atraktivnější a je reálné, že ho nebudeme muset dotovat.“ V rozpravě rekonstrukci aquaparku v tomto rozsahu podpořil tehdejší zastupitel Petr Kareš s tím, že chce mít v projektu zahrnuté další plavecké dráhy.

Po další rozpravě se hlasovalo o předložených variantách, a to na návrh Jindřicha Vařeky variantu e) u vnitřní části aquaparku a variantu c) vnější části aquaparku. Bylo tedy odhlasováno následující: Zastupitelstvo vzalo na vědomí Studii rekonstrukce aquaparku zpracovanou v září 2016, doplněnou o třetí variantu řešící přístavbu o dvě plavecké dráhy a Provozně ekonomickou analýzu rozvoje aquaparku. Byl opětovně schválen záměr celkové rekonstrukce aquaparku, a to ve variantě celkové rekonstrukce všech stávajících provozů, včetně technologií a s přístavbou provozu relaxačního světa v prvním nadzemním podlaží a saunového světa ve druhém nadzemním podlaží přístavby. Rozsah přístavby asi 1000 m² včetně zvětšení bazénové haly o dvě plavecké dráhy délky 25 metrů. U venkovního prostoru šlo o variantu c), tedy o novostavbu dětského brouzdaliště a zázemí pro návštěvníky. Zde stojí za zdůraznění, že

zastupitelstvo tímto definitivně posvětilo a odhlasovalo záměr, a hlavně rozměr rekonstrukce. O ceně zde nikde nebyla zmínka.

19. ÚNORA 2018: ZADÁNÍ PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE

Zastupitelstvo jednalo o bodu s názvem Rekonstrukce aquaparku Příbram - předpokládaná cena po stupni Dokumentace skutečného provedení. Byl zde vzat na vědomí předpokládaný rozpočet vycházející z projektové dokumentace pro územní řízení a stavební povolení, a to bez omezení rozsahu původního záměru. Zastupitelstvo tehdy vzalo na vědomí i předpokládanou cenu rekonstrukce ve výši 301,2 milionů korun. Zastupitelé zároveň schválili zadání projektové dokumentace v plném rozsahu podle zpracované dokumentace pro stavební povolení.

9. ZÁŘÍ 2019: JE TŘEBA ZNÁT CENU

V zastupitelstvu se projednával bod s názvem Návrh hodnotících kritérií zakázky Výběr generálního dodavatele stavby - rekonstrukce aquaparku Příbram. V rámci rozpravy bylo Václavem Švendou proklamováno, že není dobré zastavit cestu rekonstrukce aquaparku před tím, než budeme znát cenu. Následně devatenáct zastupitelů hlasovalo pro předložená kritéria hodnocení zakázky.

LEDEN-ÚNOR 2020: VÝBĚR SPRÁVCE STAVBY

Probíhá jednání řízení na správce stavby bez uveřejnění. Správce stavby zabezpečuje řádné, efektivní a ekonomické provádění stavebních prací podle schválené projektové dokumentace. Zajišťuje důslednou kontrolou z hlediska objednatele stavby v návaznosti na uzavřenou smlouvu, obchodní podmínky, podmínky poskytovatele podpory a všechny požadavky uvedené ve stavebním povolení a podmínkách účastníků stavebního řízení. Správce stavby nebyl hned napoprvé vybrán, neboť se do otevřeného řízení žádný zájemce nepřihlásil. Město se rozhodlo hledat správce i nadále. Současně se finalizují podklady pro vypsání zakázky na zhotovitele stavby.

ÚNOR-ČERVEN 2020: ČEKÁNÍ NA CENU

V únoru bude vypsáno výběrové řízení na modernizaci aquaparku. Lhůta pro podání nabídek bude 6-8 dnů. V červnu by zastupitelstvo mohlo znát vysoutěženou cenu a hlasovat se znalostí nabídkové ceny.

■ Jan Konvalinka
starosta města

Díky transformaci pomáháme těm, kteří to opravdu potřebují

Centrum sociálních a zdravotních služeb (CSZS) funguje pět let. V současné době jsou v popředí zájmu domov seniorů a pečovatelská služba, které nedávno procházely určitou změnou. „Samozřejmě nesmíme zapomenout na ostatní střediska, která tvoří nedílnou součást sítě sociálních služeb v Příbrami: azylový dům, středisko terénních služeb, nízkoprahové denní centrum a noclehárna. Dále máme dětské skupiny a rehabilitační stacionář a spadají pod nás také protialkoholní stanice a sociální poradna,“ říká ředitel příspěvkové organizace Tomáš Cipra.

Tomáš Cipra už přes rok vede Centrum sociálních a zdravotních služeb.

Foto: Stanislav D. Břeň

O KOLIK KLIENTŮ SE STARÁTE A KTERÉ SLUŽBY JSOU NEJŽÁDANĚJŠÍ?

Řádově lze mluvit o 2000–3000 klientů ročně. Aktuálně evidujeme například velký zájem na sociální poradně, což bylo způsobeno novelizací insolvenčního zákona. Pokud jde o domov seniorů, máme v pořadníku dlouhodobě přibližně 250 neuspokojených žádostí. Zvyšuje se zájem o pečovatelskou službu, protože populace jednoznačně stárne, a přibývá tak lidí, kteří potřebují komplexní péči. Nárůst je patrný už nyní a trend do budoucna bude zřejmě silnit. V zimním období přichází mnohem více lidí do nízkoprahového denního centra a noclehárny na Rynečku, což například přímo ovlivňuje práci i střediska terénních služeb. Markantní zájem je i o služby azylového domu.

PRAČUJE SE S KLIENTY NÍZKOPRAHU A NOCLEHÁRNY I PŘES LÉTO, NEBO DO CENTRA NEDOCHÁZEJÍ?

V zimě je našlapáno až ke stropu a snažíme se je oslovit i s dalšími službami. V létě zájem klesá, protože – když to řeknu jednoduše – mohou pít a spát venku. Nízkoprahové centrum je (a má být) kontaktní pracoviště, které poskytuje službu ambulantně. Zpočátku to malinko vypadalo jako pobytová služba, ale museli jsme utáhnout opasky. I když je to skoro nejnižší forma poskytování sociální služby, tak i ta má pravidla, jež se musí dodržovat.

KLESÁ V PŘÍBRAMI PROBLÉM S BEZDOMOVCEVÍM?

Samotné bezdomovectví je na konstantní úrovni. Větší potíž je s lidmi, kteří jsou dobro-

volnými bezdomovci, a nechtějí využívat službu nízkoprahu, kde platí určitá pravidla. Ti jsou pak vidět po Příbrami a lidé se ptají, proč se s nimi nic nedělá.

A PROČ?

Protože prostě nechtějí a nemůžete je k tomu nutit. Sociální služby fungují na bázi dobrovolnosti.

JEDNOU ZE ŽÁDANÝCH SLUŽEB JE DOMOV SENIORŮ, JEHOŽ KAPACITA JE OBSAZENA NA 100 PROCENT. V JAKÉ FÁZI JE PŘÍPRAVA NOVÉHO DOMU V ŽEŽICKÉ ULICI?

Nový dům bude fungovat jako detašované pracoviště současného domova seniorů a zaměří se na nesoběstačné osoby, respektive na osoby upoutané na lůžku, vyžadující celodenní péči. Projekt je hotový, proběhne veřejná zakázka na dodavatele a stavět by se mohlo začít v polovině roku. Kapacita bude 20 lůžek. Panu starostovi se podařilo vyjednat podporu Středočeského kraje, což v budoucnu zajistí snazší zařazení mezi dotovaná zařízení.

JAK JE VLASTNĚ CENTRUM FINANCOVÁNO?

Třetinu finančních prostředků poskytuje Středočeský kraj, třetinu představují vlastní zdroje a zbytek tvoří příspěvky od zřizovatele, tedy města Příbram. Do konce srpna 2022 máme zajištěno prakticky financování celého centra, což se podařilo i vlivem napsání doplňkových dotačních žádostí. Otázka je, co se bude dít do budoucna, protože se potýkáme s interpretací, že Příbram je z hlediska krajské sítě přeúvazkovaná. Další otázkou z hlediska financování zůstává, jakým smě-

rem se bude ubírat koncepce Dětských skupin, která je v současné době taktéž v popředí.

PŘEÚVAZKOVANÁ ZNAMENÁ, ŽE MÁTE MOC ZAMĚSTNANCŮ?

Na počet obyvatel Příbrami je tu tabulkově příliš mnoho sociálních pracovníků.

DO TOHOTO POČTU SE Zahrnují I SOUKROMÉ SUBJEKTY, KTERÉ POSKYTUJÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY?

Vždy se to posuzuje celkově za kraj plus město, tedy kolik sociálních služeb je začleněno do středočeské sítě. Počítají se pracoviště a služby, které mají registrovány lůžka a vlastní sociální pracovníky.

JAK OSTATNĚ SPOLUPRACUJETE S DALŠÍMI SUBJEKTY, KTERÉ V PŘÍBRAMI POSKYTUJÍ SOCIÁLNÍ PÉČI?

Příbram má velmi propracovaný systém sociálních služeb a jednotlivé subjekty úzce kooperují. V minulosti už bylo přetřháno možné duplikování práce, služby se tedy nepřekrývají, ale vzájemně doplňují. Na klienta se díváme takzvaně kauzálně a každá služba mu může nabídnout specifickou a přesně definovanou pomoc.

TŘETINU FINANCI ČERPÁTE Z VLASTNÍCH ZDROJŮ. CO TVOŘÍ TENTO BALÍK?

Jsou to úhrady ze strany klientů za služby, které jsou zpoplatněné. Svým způsobem sem můžeme zařadit i projekty podpořené Evropskou unií, jejichž prostředky jsou nenárokové a pišeme na ně žádosti.

POKUD SE TEDY NIC NEZMĚNÍ, MÁTE FINANČNÍ VÝHLED NA TŘI ROKY A MŮŽETE S TĚMITO PROSTŘEDKY POČÍTAT?

Město dalo v poslední době jasně najevo, že chce, aby příspěvkové organizace byly finančně podstatně soběstačnější. Dále před námi stojí otázka, jak bude systém nastaven v roce 2022. Letos na podzim bude totiž krajská síť sociální

Tomáš Cipra

Centrum sociálních a zdravotních služeb vede z pozice ředitele přes jeden rok. Předtím zde působil jako vedoucí střediska terénních služeb. Jeho předchozím působištěm byla nezisková organizace Rubikon Centrum, která pomáhá zejména odsouzeným s návratem do běžného života. Pracoval pro ni nejdříve v Praze a poté vedl příbramskou pobočku. Vystudoval andragogiku.

Musím smeknout před tím, jak efektivně dokážou přibrasťtí sociální pracovníci pomoci lidem v často bezvýhodné situaci.

péče převedena pod Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Vznikne garantovaná síť, která bude stálá do roku 2022. Z MPSV pak bude na základě určitých pokynů docházet k přehodnocení nastavení celé struktury. Bude se to týkat metodiky, financí a také toho, zda úvazky, které máme, odpovídají reálné potřebě. Jsou to dvě obrovské změny v poslední době - jednak nám pomalu končí programové období a jednak dochází k tomuto překlápní středoevropské kraj- ské sítě pod MPSV.

POCÍTÍ ZMĚNY KLIENTŮ?

V současnosti by to nemělo být nijak patrné. Tvůrci reorganizace argumentují tím, že by se měla zjednodušit administrativa a v některých případech snížit výdaje.

TO JE TEDY JEDNA VELKÁ ZMĚNA. K TRANSFORMACI SLUŽEB ALE DOŠLO VLONI I V RÁMCI SAMOTNÉHO CSZS. O CO SE JEDNALO?

Transformace nebo restrukturalizace se týkala téměř výhradně pečovatelské služby. V roce 2018 jsme se přihlásili do projektu, který cílil na to, aby se více podporovala terénní práce. V Příbrami, a nejen zde vidíme velký problém v tom, že populace stárne a lidé potřebují komplexní péči. Nicméně cílem je, aby byla podporována terénní služba, lidé mohli co nejdéle zůstat v přirozeném prostředí a nemuseli využívat pobytové služby. Transformace způsobila, že kolegyně z pečovatelské služby doopravdy cílí na komplexní péči o člověka a lidé mohou zůstat ve svém domácím prostředí. V tomto směru je zajímavé, že se pomalu mění struktura seniorů. Více a více přicházíme do kontaktu s další cílovou skupinou, a to jsou nízkopříjmoví seniori. Často sice chtějí zůstat v přirozeném prostředí, ale nemají prostředky, aby si financovali vlastní bydlení. Dostávají se do domova s pečovatelskou službou, čímž se částečně řeší jejich sociální situace, protože je tam třeba nižší nájem. Ironií však je, že když se dostanou do domova s pečovatelskou službou, tyto pečovatelské služby nemusí čerpat. Bývají naprosto soběstační, jen prostě nemají peníze a jsou v sociálně tíživé situaci. I z toho vyplývá, že se přirozeně mění tradiční podoba domů s pečovatelskou službou.

A NESTAČÍ SYSTÉM SOCIÁLNÍ PODPORY V PODOBĚ DOPLATKŮ NA BYDLENÍ?

Doplatky na bydlení a podobné příspěvky nejsou tak vysoké, aby se lidem zásadně zlepšila sociální situace. Myslím si, že do příštích

let budou třeba oficiálně existovat sociální byty pro osoby v důchodovém věku.

KDYŽ SE JEŠTĚ VRÁTÍME KE ZMIŇOVANÉ TRANSFORMACI, CO KONKRÉTNĚ ZNAMENALA PRO VAŠE KLIENTY?

Transformace začala tak, že jsme nejdříve sledovali vytiženost pečovatelek, zjišťovali jsme, co kdo konkrétně dělá, a celou situaci jsme konzultovali s metodikou Středočeského kraje i v rámci projektu Žít doma, do kterého jsme byli přihlášení. Uvědomili jsme si, že práce pečovatelek a jednotlivé úkony jsou hrozně rozdrobené. Pečovatelská služba také v jednu chvíli suplovala komerčně běžně dostupný servis. Někdy fungovala jako úklidová firma, jindy jako levnější vývařovna. Dokonce před třemi lety jsme se ocitli v situaci, kdy jsme měli stop stav na poskytování obědů. Prostě došly kapacity. Abychom tuto situaci změnili a mohli poskytovat péči lidem, kteří to opravdu potřebují, museli jsme přehodnotit smlouvy v souladu se základní premisou, že sociální služba nemá suplovat komerčně dostupnou službu. Když si člověk odebíral například jeden oběd týdně, potom jsme se museli ptát, jak si zajišťuje stravování po zbylé dny. A ukázalo se, že má možnost si obstarat oběd i pro ten jeden den. Tím jsme mohli službu více konsolidovat a nasměrovat ji k těm, kteří se o sebe opravdu nepostarají. Základní hierarchie je jednoduchá: Nejdříve by měla pečovat rodina. Když to nejde, nastupuje komerčně dostupná služba. A když v regionu není nebo člověk nedisponuje finančními prostředky, přichází sociální služba hrazená z veřejných prostředků. Důvod, proč to tak musí být, je jednoduchý: Sociální služba je velmi přívětivá pro klienta, ale zároveň je velmi nákladná pro veřejné rozpočty. Musíme se zaměřovat na ty, kteří péči opravdu potřebují.

ZMĚNA VZBUDILA DOST NEVOLE...

Tradiční pojetí fungovalo tak, že člověk se dostal do domu s pečovatelskou službou a získal nabídku služeb, ze kterých si mohl vybírat. Klienti, kterých se transformace dotkla negativně, samozřejmě nemohli za to, že v minulosti měli tuhle možnost. Bylo mi líto, že jsme museli v některých případech omezit služby. Chtěl bych zdůraznit, že pečovatelka je specializovaná pracovníce, která se odborně zabývá klientem. Není to uklízečka. Díky tomu, že se nám trochu uvolnily ruce, mohli jsme začít na klienty, kteří naše služby opravdu potřebují nebo automaticky chtěli do domova seniorů. Už dnes vidíme, že se u stávajících klientů podařilo rozšířit například aktivizační činnosti, a tak zajišťovat komplexní péči a podporu. Platí, že v sociálních službách má být solidarita. Když si něco obstarám sám, měl bych službu přenechat někomu, kdo to nezvládá. Pečovatelka dnes - bez cestování a administrativy - tráví čistých 5,5 hodiny práce výhradně pro klienta, což je perfektní.

KOLIKA LIDÍ SE ZMĚNA DOTKLA?

Týkalo se to asi 110 lidí z přibližně 1300 klientů.

JEDEN Z TRENDŮ JE STÁRNUTÍ POPULACE. JAK MĚSTO NEBO STÁT MŮŽE PŘISTOUPIT K TOMU FENOMÉNU?

Samotné město dělá spoustu věcí - podpora a financování sociálních služeb a samozřejmě

problematika bydlení. Příbram udělala maximum, systémové řešení je však na straně státu. Z mého pohledu by se pozornost měla zaměřit více na příspěvek na péči.

JE DOSTATEČNĚ POKRYTA SOCIÁLNÍ OBLAST A POTŘEBY OBČANŮ, NEBO V PŘÍBRAMI EXISTUJÍ NĚJAKÉ REZERVY?

Zcela seriózně jsme se s krajem zabývali tím, jestli má cenu postavit chudobinec, protože opravdu narůstá počet seniorů, kteří nemají na bydlení. Co se týká pokrytí samotných sociálních služeb, myslím, že prostor je vyplněn, aniž by služby byly nějak předimenzované. Individuální odchylky budou vždy, ale celkově jsme připraveni pomoci lidem v mnoha ohledech - s dluhy, rodinnou krizí, výchovou dětí, akutní potřebou bydlení a podobně.

PŘISPĚLO MNOŽSTVÍ SLUŽEB, KTERÉ V PŘÍBRAMI JSOU, K PODCHYCENÍ KRITICKÝCH PŘÍPADŮ, JEŽ SE PAK NEROZVINOU DO KATASTROFÁLNÍCH MĚŘÍTEK? AŽ SE TO TÝKÁ DLUHŮ, BYDLENÍ, PROBLÉMŮ S DĚTMI...

Rozhodně. Občas vznikne strašný průšvih - objeví se žena se dvěma dětmi na ulici a rychle hledáme možnosti. Ale výhoda je, že se realizují takzvané případové konference. Ke klientovi se přistupuje komplexně, přesně se definuje, co má udělat, přítomni jsou klíčoví pracovníci a postupuje se ve vzájemné shodě. Případová konference má pro sociální pracovníky obrovský preventivní význam. Často se pak s klientem případové konference rozloučíme, protože díky takové pomoci dokázal svou situaci zvládnout. V tomto ohledu musím smeknout před tím, jak efektivně dokážou přibrasťtí sociální pracovníci pomoci lidem v často bezvýhodné situaci.

NAKOLIK JE SOCIÁLNÍ OBLAST ZAJÍMAVÁ Z HLEDISKA ZAMĚSTNÁNÍ? POKUD SE MLADÝ ČLOVĚK ROZHODUJE O SVĚM BUDOUCÍM POVOLÁNÍ, JE SOCIÁLNÍ SFÉRA PERSPEKTIVNÍ OBLASTÍ PRO SEBEREALIZACI?

Výhoda sociální práce je, že vždy budete mít práci až nad hlavu. (směje se) Sociální služby obsahují spoustu pozic a možností, čemu se věnovat. Člověk, který se chce dále rozvíjet, tu má velkou šanci.

JE NUTNÉ MÍT ZKUŠENOSTI Z TERÉNU?

Pokud chce někdo dělat třeba jen metodiku, musí mít základ v přímé práci. Nutným předpokladem je určitá míra empatie nebo snaha pomáhat. Člověk se naučí komplexně posuzovat spoustu věcí a protože má ze zákona povinnost dalšího vzdělávání po teoretické i praktické stránce, neustále se rozvíjí. Vydržet pět let v sociálních službách představuje velkou školu. Taky bych řekl, že člověku to změni chování, třeba dynamiku prožívání sebe samého. Pokud se chcete rozvíjet a máte cit pro ostatní, pak je sociální práce jasná volba.

■ Stanislav D. Břeň

Počet přestupků v CHKO Brdy klesá

Již čtyři roky má obvodní oddělení Příbram-venkov na starost středočeskou část Chráněné krajinné oblasti Brdy s rozlohou kolem 175 km², kde policisté dohlížejí na veřejný pořádek.

CHKO Brdy představuje velmi rozlehlelé území mnohdy s nepřístupným terénem, proto se vznikem chráněné oblasti přibyla na služebně nová technika. Jde o terénní vozidla, čtyřkolky a v roce 2017 se do monitoringu zapojily i policejní drony. Bezpilotní letouny prověří velké plochy území, využívají se k hlídkovým a monitorovacím letům v rámci spolupráce se složkami IZS či s pyrotechnickou službou. A to k odhalování či dokumentaci protiprávního jednání směřujícího proti životnímu prostředí, jako jsou nelegální skládky, nepovolená těžba či rozdělování ohňů, protože je zde vysoké riziko požárů. Stroje jsou nápomocny i při pátracích akcích.

V loňském roce udělily hlídky 185 pokut za porušení režimu vjezdu, dále zaznamenaly 125x neoprávněné parkování v dané oblasti. Tři řidiči byli pod vlivem alkoholu a jeden měl platný zákaz řízení. Strážci zákona také zjistili u dvou povolení k vjezdu, že jsou falešná, za tento přestupek je stanovena pokuta ve výši až 50 000 korun.

Šestkrát řešili policisté táboření většinou s rozdělaným ohněm, za porušení zákona o lesích hrozí přestupcům ve správním řízení až 15 000 korun pokuty. Co se týká táboření v lese, tento zákaz platí již mnoho let. Takzvaně pod širákem však osoby spát mohou, jde o nocování bez přístřešku, a samozřejmě nesmí rozdělovat oheň. Platí i další

omezení, např. se nesmí rušit klid a ticho, jezdit mimo cesty, odhazovat odpadky či kouřit.

V roce 2016 porušilo zákaz vjezdu téměř 800 lidí a přes 300 motoristů zde neoprávněně zaparkovalo. V roce 2017 řešili policisté osm falešných povolení k vjezdu. V roce 2018 zjistily hlídky deset případů táboření s rozdělaným ohněm. Ze statistik vyplývá, že počet přestupků ubývá, lidé jsou prostřednictvím médií informováni o tom, že se příslušníci policie pohybují v daném terénu a co případně lidé porušují.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

Trestných činů vloni mírně přibýlo

Kriminalita v loňském roce mírně vzrostla. Ve všech oblastech kromě majetkových činů, zejména krádeží vloupáním, došlo k poklesu. Největší pokles byl zaznamenán u mravnostních a násilných trestných činů.

V loňském roce došlo na Územním odboru Příbram k mírnému vzestupu kriminality o 128 případů, tj. o 7,8 % více než v roce 2018. Na Příbramsku bylo spácháno celkem 1775 trestných činů. Z toho bylo objasněno 866 případů, což je 49 %. Navíc z uplynulých let bylo dále objasněno 138 případů. Obvodní oddělení Příbram evidovalo 857 trestných činů, což je 48 % z celkové kriminality.

Nejvíce se na kriminalitě podílí majetková trestná činnost - 868 činů (49 % z celkové kriminality), jde o navýšení oproti roku 2018 o 50

případů, tj. o 6 %. Nejčastější majetkovou trestnou činností jsou krádeže věcí z vozidel - 125 případů a poté vloupání do ostatních objektů - 113. Devadesát vykradených aut bylo přímo ve městě Příbrami. Loni zmizelo 30 automobilů a 21 jízdních kol. Krádeží vloupáním bylo evidováno 269, a to zejména do ostatních objektů (např. garáže, sklepy, hospodářská stavení), do chat (60 případů), domů (38), obchodů (22) a bytů (21).

Násilná trestná činnost klesla o 19 případů, ze 127 na 108, což je o 15 % méně. Objasněnost činila 75 %. Loni došlo k jedné vraždě, která byla

objasněna. Úmyslné ublížení na zdraví bylo spácháno 33x, 18x porušování domovní svobody, 16x nebezpečné vyhrožování. Dále nám bylo oznámeno např. 12x vydírání, 8x loupež, 6x týrání osoby žijící ve společném obydlí, 3x nebezpečné pronásledování. Kriminalistům se podařilo během loňska odhalit 61 případů trestného činu nedovolená výroba držení psychotropních látek a jedů.

■ **red**

Agent Antišmejd přednášel v Příbrami

Každodenně se setkáváme s případy, kdy jsou zpravidla senioři zlákáni, oklamáni a okradeni takzvanými šmejdy. V Příbrami o tom přednášel Zbyněk Prousek.

Boj proti šmejdům nekončí. Foto: Eva Švehlová

nekalým obchodním praktikám tzv. šmejdů. Právě tomuto tématu byla věnována přednáška v příbramském Senior Pointu. „Pokud hovoříme o šmejdech, máme na mysli společnosti, které za pomoci klamavé reklamy či manipulačních praktik, nabízejí nekvalitní zboží. Zbyněk Prousek hovořil o začátcích tzv. šmejdů, kteří začínali u prodeje nekvalitních hrnců, postupem času se přeorientovali na dodávku elektřiny a v současné době se zabývají prodejem léků, výměnou vstupních dveří či prodejem kryptoměny,“ řekla příbramská manažerka prevence kriminality Lucie Máchová.

Při setkání Zbyněk Prousek zároveň upozornil, že reklamy těchto společností se objevují v celorepublikově prodávaných časopisech a že nekalé obchodní praktiky se mohou projevat

i v kamenných prodejnách. „Tato přednáška se uskutečnila v rámci městského programu prevence kriminality a město Příbram bude v podobných přednáškách pokračovat i v letošním roce,“ dodala Lucie Máchová.

„Agresivní šmejdí hyeny brutálně, nemilosrdně a bezcítěně drancují zejména seniory a působí rozsáhlé hospodářské a morální škody. V honbě za penězi se šmejdi neštítí takřka ničeho. Působnost šmejdích bestii vykazuje znaky organizovaného zločinu,“ uvedl Zbyněk Prousek.

■ **Stanislav D. Břeň**

Rychlé parkování je levnější

Město Příbram je rozděleno do několika parkovacích zón, kde je výše plateb nastavena podle atraktivity lokality. Nyní dochází k úpravě sazeb u parkovišť s parkovacími automaty a závorami.

Za parkování lze platit méně. Foto: Eva Švehlová

Parkovací zóny s parkovacími automaty jsou ve městě celkem čtyři - červená, modrá, zelená a oranžová. Další dvě zpoplatněná parkoviště fungují v režimu závory. Parkovně ve zmíněných zónách je nastaveno podle atraktivity a využitelnosti, u některých je dokonce možné zvolit výhodné celodenní stání nebo zakoupit měsíční parkovací kartu. Rada města odsouhlasila úpravu, díky níž bude možné v červené a modré parkovací zóně zvolit a zaplatit kratší dobu parkování, než byla doposud stanovená hodina.

„Parkovací automaty jsou nastaveny na minimální platbu za jednu hodinu, což je pro motoristy v některých lokalitách nevyhovující. Nově je parkovně upraveno tak, že minimální platba je na všech placených parkovištích stanovena

na 10 korun. V červené a modré zóně bude možné zvolit platbu za kratší dobu stání, než je tomu nyní,“ sdělil starosta města Jan Konvalinka. V reálu v červené zóně, tedy na náměstí T. G. Masaryka, budou moci parkující navolit parkování na dvacet minut a u modré zóny bude možné zvolit půlhodinové stání. „Tímto krokem chceme ulevit občanům, kteří potřebují ve zmíněných lokalitách vyřídít pouze krátké pochůzky a platba za hodinu stání pro ně byla nadbytečná a drahá,“ řekl příbramský starosta.

Zatímco v červené a modré zóně dochází k úpravě, kdy je možné platit za kratší dobu, na parkovišti u nemocnice dochází k rozšíření nabídky. Zde bude nově možné zakoupit měsíční parkovací karty, které umožňují držitelům každodenní stání za částku 300 korun měsíčně.

Nyní nastává část technické úpravy samotných parkovacích systémů. „V Příbrami máme dvě parkoviště se závorou a dvacet parkovacích automatů celkem od čtyř dodavatelů, přičemž nejstarší parkovací automaty jsou z roku 2004. S ohledem na tyto skutečnosti je nutné počítat s možností, že se nepodaří všechny automaty nastavit na nový režim ve stejném termínu. Intenzivně jednáme s jednotlivými dodavateli o co nejrychlejší spolupráci při nastavení systému,“ dodal Jan Konvalinka.

Cena parkovného vejde v platnost po přenastavení parkovacích zařízení.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Nový ceník parkovného na parkovacích automatech

Červená zóna - nám. T. G. Masaryka: min. platba 10 Kč (20 minut), první a každá další hodina 30 Kč

Modrá zóna - parkoviště Uran, nám. 17. listopadu, ul. Osvobození, ul. Legionářů, okolí Zámečku, Václavské náměstí, ulice Střelecká, Zahradnická, Gen. R. Tesaříka, Jiráskovy sady, Zlatý kříž, Hornické náměstí, u nemocnice, u Hvězdíčky: min. platba 10 Kč (30 minut), první a každá další hodina 20 Kč

Zelená zóna - ul. Fibichova a ul. Primáře Trnky (parkoviště pod hřbitovem): min. platba 10 Kč (60 minut), každá další hodina 20 Kč, platba za celý den 30 Kč, platba za celý měsíc 120 Kč

Oranžová zóna - „stará“ Milínská u Nováku: min. platba 10 Kč (60 minut), každá další hodina 10 Kč, celodenní stání 30 Kč

Parkoviště u nemocnice: min. platba 10 Kč (60 minut), každá další hodina 20 Kč, platba za celý den 50 Kč, platba za celý měsíc 300 Kč

Parkoviště u hřbitova: min. platba 10 Kč (60 minut), každá další hodina 20 Kč, platba za celý den 50 Kč, platba za celý měsíc 300 Kč

Forenzní značení ochrání kola a koloběžky

Kola a koloběžky jsou často cílem zlodějů. V dnešní době, kdy se pořizovací cena těchto dopravních prostředků pohybuje v řádech tisíců i desetitisíců korun, je potřeba dbát zvýšené ochrany. Město Příbram k tomuto přispívá nabídkou forenzního identifikačního značení pomocí syntetické DNA.

Forenzní značení může ochránit před krádeží.

Foto: red

Do projektu forenzního značení se město Příbram za finanční podpory Ministerstva vnitra zapojilo poprvé v roce 2018. „V průběhu dvou let, kdy strážníci Městské policie Příbram forenzní značení pomocí syntetické DNA provádí, bylo označeno celkem 290 kol, koloběžek, elektrokol, invalidních vozíků v částce 8 431 831 korun,“ uvedla manažerka prevence kriminality Lucie Máchová.

Každý označený předmět je zároveň zaregistrován v národním registru forenzního značení REFIZ a označen samolepkou, která potencionálním zlodějům signalizuje, že předmět je snadno identifikovatelný. Pachatelům majetkové trestné činnosti se tak prakticky snižuje příležitost pro prodej odcizených věcí.

První letošní vlna forenzního značení byla spuštěna 4. února. Od tohoto termínu je možné nechat předměty bezplatně označit přímo na služebně Městské policie Příbram. Samotný úkon, tedy umístění mikrotečky na daný předmět, trvá přibližně 30 minut, ovšem je třeba se předem objednat na telefonním čísle 731 605 704. Značení probíhá ve všední dny v čase od 9.00 do 14.00.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Vznikla cestovní mapa k lepšímu sportu

Únorové zastupitelstvo projednalo koncepční dokument Plán rozvoje sportu na léta 2019–2030. Práce na detailní koncepci města v oblasti sportu začala už koncem roku 2018 pasportizací sportovišť.

Jdeme do toho!

Foto: Shutterstock

Plán rozvoje sportu na roky 2019–2030 je základní a zásadní dokument, který má vést ke změnám a zlepšením v této oblasti. Součástí bude i Akční plán na období 2020–2021. Ten musí být dostatečně konkrétní, motivující a uskutečnitelný, aby ho lidé vzali za svůj. Cílem není nic menšího než přivést děti a mládež zpět na sportoviště. Nepůjde přitom jen o práci vedení města, ale i komisi, pracovních skupin, sportovních klubů, rodičů a všech, kteří budou chtít pomoci. Nejen ve sportu si musí klást odvážné cíle a nebát se vizí.

Práce na detailní koncepci města v oblasti sportu začala koncem roku 2018 pasportizací sportovišť. Vlastnímu zadání zpracovateli koncepce předcházela půlroční činnost sportovní komise, pracovních skupin a vedení města, aby východiska byla smysluplná a materiál nás mohl někam posunout. Zadání požadovalo především dostatečnou konkrétnost a u každého programu vznik zásobníku řešení a nápadů, ze kterého by se dalo vybírat.

PODROBNÁ ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

V úvodu bylo osloveno několik zpracovatelů, kteří přicházeli v úvahu (včetně vysokých škol v oboru). Na základě výběrového řízení byl vybrán Jakub Popelka a firma Lokal Sport.

Tato společnost má zkušenosti s vypracováním koncepcí v několika podobných městech a má přesah i do zahraničí.

Materiál má tři části. V úvodní části hovoří o významu sportu, obecně o postavení a stavu sportu v rámci celé republiky a o opodstatnění podpory sportu státem i obcemi. Tato část zdůrazňuje i potřebu a význam podobného dokumentu pro města a obce.

KAŽDÝ SI ŘEKL SVÉ

Analytická část zkoumá a hodnotí stav sportu v našem městě z hlediska různých aktérů, podmínek, vybavenosti a stávající podpory města. Rozbor je podrobný a konkrétní. V rámci hodnocení probíhaly dotazníkové akce, konference o stavu sportu a zpracovatel zjišťoval názory mnoha osob, které se „točí“ kolem sportu v Příbrami. Nejde jen o pouhý popis, ale i o srovnání s podobnými městy a obecným vývojem. Mnoho poznatků poukazuje na překvapivé skutečnosti a souvztažnosti.

Poslední - návrhová a implementační - část dává vizi rozvoje sportu a navrhuje, jak dosáhnout cíle. Postupuje po jednotlivých skupinách sportujících a oblastech a stanovuje opatření, aktivity a jejich priority. Zároveň doporučuje způsob dosahování dílčích cílů a vyhodnocování postupu. Součástí je i návrh úvodního akčního plánu na první dva roky, který si samozřejmě musí město upravit podle svých priorit a hlavně možností.

K akčnímu plánu se vyjádřila sportovní komise i pracovní skupiny. Každý rok bude akční plán posouzen s výhledem pro příští dva roky, bude zhodnoceno jeho plnění a přijata aktualizace pro následující období. Jen tak bude možné zajistit kontinuální práci, protože toto je běh na dlouhou trať, nikoliv jen na jedno volební období.

■ Jiří Holý

zastupitel města Příbram,
člen skupiny Sport 2030

Příbram jako město sportu

Plán rozvoje sportu města Příbram do roku 2030 i Akční plán na roky 2020 až 2021 jsou zveřejněny na webu města, aby si je mohl každý prostudovat. Uvádíme jen několik citací z části Víze sportu v Příbrami v roce 2030.

- Spolky působící v Příbrami se nepotýkají s problémy způsobenými nevyhovujícími sportovišti či jejich nedostatkem, občané mají možnost sportovat na volně dostupných hřištích, která jsou přizpůsobena pro různá sportovní odvětví. Příbram disponuje zrekonstruovaným plaveckým bazénem a zimním stadionem, prostřednictvím vlastní organizace poskytuje Příbram nově veřejnosti také volně dostupný atletický stadion a novou sportovní halu, která slouží nejen pro organizovaný sport, ale také školám, veřejnosti a pro pořádání sportovních akcí.
- K rozvoji sportu v Příbrami výrazně přispívá pozice manažera rozvoje sportu, který pracuje v těsné spolupráci s organizací SZM, městským úřadem, sportovními spolkami či pořadateli sportovních akcí. Manažer zajišťuje co nejvyšší ekonomickou i společenskou efektivnost využití sportovních zařízení i sportu jako takového.
- V Příbrami se pravidelně konají sportovní události, do kterých se zapojují široká veřejnost, pořadatelé sportovních akcí jsou podporováni nejen přímou finanční podporou, ale také organizačně, marketingově a zvýhodněním využití infrastruktury města.
- V Příbrami se pravidelně konají semináře a kurzy zaměřené na vzdělávání trenérů a dalších pracovníků.

Poděkování se dočkali dobrovolní hasiči

Příbram vloni spustila projekt Díky vám!, kterým chce ve spolupráci s místními sportovními kluby poděkovat těm, jejichž práce pro veřejnost je nepostradatelná a mnohdy nedocenená.

V projektu Díky vám! se město inspirovalo u pražských sportovních klubů. Jde o symbolické poděkování, kdy jsou členové vybraných organizací zvaní na domácí utkání příbramských sportovních týmů. V loňském roce se do projektu zapojily a vstupenky na utkání věnovaly kluby 1. FK Příbram a HC Příbram. V roce letošním se ke spolupráci připojil také volejbalový klub Euro Sítex Příbram.

„Projekt Díky vám! je příjemnou alternativou, jak říci: Vážíme si vaší práce. Tentokrát jsme si dovolili tímto způsobem poděkovat dobrovolným hasičům, kteří kromě své základní činnosti také pravidelně pomáhají připravovat nebo sami organizují nejrůznější kulturní akce,“ uvedl při setkání se zástupci SDH a příbramského volejbalového klubu starosta města Jan Konvalinka.

Těch, kdo si ocenění zaslouží, je celá řada a v Městském kulturním centru, které se na projektu velkou měrou podílí, už nyní mají jasno, komu se bude děkovat příště.

■ Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Zlatý věk motoriky aneb Trenéři do škol

Na příbramských školách se rozbíhá projekt Trenéři do škol. Profesionální trenéři chodí na pravidelné hodiny tělesné výchovy a děti seznamují s rozličnými sporty. Cílem je podpořit všestranný pohyb dětí ve věku, kdy je to z mnoha důvodů naprosto zásadní.

Odborná literatura přiřazuje zlatý věk motoriky k mladšímu školnímu věku (od sedmi do deseti až jedenácti let), ve kterém se u velké části dětí výchovou a tréninkem daří poměrně snadno a rychle rozvíjet pohybové dovednosti a obratnosti. Ideálně hovoříme o zlatém věku psychomotoriky, protože v tomto období je možné docílit sjednocení vnějšího tělesného pohybu s řídicími duševními procesy (kognitivní schopnosti).

Hovoříme-li o psychomotorických schopnostech, máme na mysli adaptabilitu, flexibilitu, improvizaci, korekci, kreativitu, operativnost, optimalizaci, variabilitu apod. Zjednodušeně lze říci, že je nutné u dětí v mladším školním věku rozvíjet schopnost být neustále připraven na nepřipravené. Osvojování této schopnosti se později promítá do celého života člověka, psychomotorická činnost je provázána emocemi a ty probouzejí u jedince tzv. šestý smysl. Později v juniorském či seniorském věku se toto bohužel již nedá dohnat, protože trénink se již stává samoúčelným. Je to jako učit se odpovídat bez otázek.

VYLÉČIT POHYBOVOU NEGRAMOTNOST DĚTÍ

Vzhledem k výše uvedenému a ke stále se zhoršujícímu zdravotnímu stavu českých dětí, který plyne z nedostatečného pohybu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy navrhuje zvýšit objem odborně řízeného pohybu žákům v základních školách. Problémy žáků potvrzuje prakticky každá studie (HBSC, WHO), která se na tuto zdravotní problematiku zaměřuje. Stále se zvyšující nadváha a obezita u mladé generace generuje další nemoci, jako jsou diabetes, kardiovaskulární nemoci či některé druhy nádorů. S tím se pojí stále se zvyšující riziko nadváhy nebo obezity u dospělé populace, pokud jimi trpí již v dětství. Dalším problémem dětí a mládeže je špatné držení těla (páteř, postavení nohou, klenba chodidel, svalový korzet atd.), které se již stává normou. Dále je třeba zmínit i fakt, že děti jsou si často svými nekoordinovanými pohyby „nebezpečné“, své tělo nekontrolují a při každém pádu jim hrozí zranění. Konsekvencí je osvobození žáků z hodin tělesné výchovy (TV).

Samo zavedení projektu Trenéři do škol neomezí osvobození žáků z TV, ale poskytne jim možnost se pohybem bavit, což může v konečném důsledku a v dlouhodobém hori-

Rozhýbat děti. I tomu má přispět projekt Trenéři do škol.

Foto: Shutterstock

zontu vyústit v jejich vyšší účast na hodinách TV a omezit jejich osvobození z této výuky.

Podstatou projektu je, že na jednu hodinu tělocviku ze dvou povinných přichází trenéři klubů a učí děti sportovat, rozvíjet u nich všestrannost. Je důležité, že trenéři vstupují do pevných hodin TV v rámci rozvrhu hodin, neboť jen tak lze oslovit co nejvíce dětí, a to i z rodin, které se pohybu věnují málo či vůbec, a dítě samo tak nemá možnost zjistit, co vše sport nabízí. Trenéři dětem představují základy různých disciplín, a především pomáhají v tandemu s pedagogy probudit v dětech touhu se hýbat. Dlouhodobým cílem je změna životního stylu dětí, ve kterém bude mít pohyb své pevné místo, což by mělo výrazně přispět ke zvrácení negativního zdravotního vývoje naší populace.

Příprava projektu Trenéři do škol v Příbrami začala na podzim 2019, kdy proběhlo na toto téma jednání s příbramskými kluby. O vstup do projektu projevil zájem devět klubů, které zastupují tato sportovní odvětví: házená, basketbal, volejbal, kickbox, judo, fotbal, hokej, florbal a gymnastika. Další jednání se uskutečnilo s ředitelkami a řediteli příbramských základních škol, kterým se představený projekt velmi líbil. Všichni se vyjádřili, že by pomoc při výuce TV na prvním stupni uvítali. Zájem zapojit se do projektu projevil ředitel všech základních škol zřizovaných městem Příbram.

PROBUDIT RADOST Z POHYBU

Potřebné školení trenérů příbramských klubů, kteří budou do hodin TV docházet, se uskutečnilo v ZŠ Školní v listopadu 2019. Zajistili ho trenéři zapsaného spolku Trenéři ve škole, kteří již působí v základních školách v Praze 6, a to v rámci projektu Sportík. Součástí školení bylo také předvedení praktického vedení hodiny TV pro první

třídy. Druhé školení příbramských trenérů, zapojených do projektu, proběhlo o měsíc později, v prosinci 2019, tentokrát na ZŠ Jiráskovy sady. Trenéři již při něm měli možnost vyzkoušet si vedení hodiny TV, a získat tak i okamžitou zpětnou vazbu.

TŘI MĚSÍCE NA ZKOUŠKU

Musíme konstatovat, že ohlas na obě tyto hodiny byl velmi pozitivní, a to jak od dětí, tak od učitelů. Kvalita předvedené práce příbramských trenérů byla na vysoké úrovni. Proto 27. ledna příbramský radní schválili uskutečnění pilotního projektu Trenéři do škol na tři měsíce, který bude probíhat na všech základních školách zřizovaných městem Příbram ve druhém pololetí školního roku 2019/2020. Trenéři jsou připraveni zahájit výuku vždy jedné hodiny týdně ze dvou povinných hodin v prvních třídách. V rámci reciprocity k poskytnutým městským dotacím povedou trenéři během tohoto období hodiny bez nároku na honorář. Po třech měsících dojde k vyhodnocení pilotního projektu, které ukáže, jestli a k jakým změnám ve výuce TV došlo. Na základě výsledku tohoto hodnocení bude následovat rozhodnutí o dalším postupu. V případě pokračování by se projekt v dalších školních letech rozšířil i do výuky TV ve druhých, případně ve třetích třídách.

Jsmo hluboce přesvědčeni, že toto je správná cesta ke změně životního stylu dětí, k omezení obezity, ke zlepšení vyjadřovacích schopností, k léčbě motorické negramotnosti, k rozvoji kognitivních schopností dětí. Je to cesta k odpovědi na otázku „Co si s sebou naše děti ponесou dál?“

■ Renáta Vesecká, Zorka Brožíková
členky rady města

O trenéry do škol mají zájem všechny školy.

Lidé jsou spokojeni se vzděláváním ve školách zřizovaných městem

Na podzim se uskutečnilo dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit, jak jsou Příbramští spokojeni se vzděláváním ve školách, které zřizuje město Příbram. V následujících otázkách a odpovědích jsou zahrnuty nejen odpovědi, ale také širší kontext základního školství v Příbrami.

PROČ SE V PŘÍBRAMI USKUTEČNILO DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ?

Na město Příbram a na Odbor školství, kultury a sportu se obrátili zástupci rodičů dětí a žáků s návrhem na zjištění zájmu veřejnosti o rozšíření stávající nabídky základního vzdělávání ve městě, a to formou zavedení alternativního způsobu výuky a s požadavkem na zřízení základní školy Montessori. Za tímto účelem a současně i za účelem zjištění názoru veřejnosti na možnosti a úroveň základního vzdělávání proběhlo v září a říjnu 2019 dotazníkové šetření nazvané Možnosti základního vzdělávání v Příbrami.

CO ALTERNATIVNÍ VÝUKA (NEBO ŠKOLA) VLASTNĚ JE?

Synonymum pro pojem alternativní je slovo volitelný či možný. Alternativním školám se často přezdívá škola hrou. Žákům se snaží předkládat učivo formou her, diskusí, řešením problémových úkolů apod. Alternativní typ výuky může vyhovovat dětem, které v klasickém školství příliš neuspěly. Proto někteří rodiče požadují pro své děti tento typ vyučování. Pomůže dětem vykročit lépe do života, získat sebevědomí a bavit se vzděláváním.

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI KLASICKOU A ALTERNATIVNÍ VÝUKOU A CO JE SPOJUJE?

Rozdíl spočívá především v hodnocení výsledků žáků, v organizaci, ve využití metod výuky, atd. Oba typy výuky mají stejný cíl - vzdělávání žáků.

JAKÉ JSOU ZÁKLADNÍ TYPY ALTERNATIVNÍCH ŠKOL ČI ALTERNATIVNÍ VÝUKY?

Jedná se například o školu Waldorfskou, Daltonskou, Jenskou, Montessori, Začít spolu, Zdravou školu apod. Patří sem i domácí vzdělávání.

KOLIK RESPONDENTŮ SE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ ZÚČASTNILO?

Dotazníky bylo možné vyplňovat elektronicky nebo v papírové podobě. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 1260 respondentů. Jedná se o poměrně velké množství odpovědí, a to i ve vztahu ke skutečnosti, že k 25. listopadu 2019 bylo v Příbrami trvale hlášeno 2541 dětí ve věku 0-7 let, tedy věkové kategorie, které by se případně zřízení nové školy týkalo zejména.

JAKÝ BYL VÝSLEDEK VYHODNOCENÍ ODBRŽENÝCH DOTAZNÍKŮ V ZÁVISLOSTI NA OTÁZKÁCH?

Z celkového počtu odpovědí na první otázku „Jste spokojeni/a se současnou nabídkou základního vzdělávání ve městě Příbram?“, bylo 889 odpovědí ano, tj. 71 %, a 371, tj. 29 % odpovědí ne. Respon-

denti, kteří nebyli spokojeni se stávající nabídkou základního vzdělávání, odpovídali na další otázku týkající se chybějící nabídky v oblasti základního vzdělávání, že postrádají (seřazeno podle četnosti odpovědí) 1. školu s jinými prvky vzdělávání, 2. školu s prvky vzdělávání Montessori, 3. lesní školu/přírodní školu, 4. Scio školu.

Na další otázku o nejvhodnějším způsobu základního vzdělávání odpovídali dotazovaní (opět seřazeno podle četnosti odpovědí) takto: 1. veřejná škola se specifickým zaměřením (např. rozšířená výuka jazyků, výtvarné výchovy, sportovní zaměření...), 2. jiné, 3. Waldorfská škola, 4. veřejná základní škola nabízející všeobecné vzdělávání pro všechny děti, 5. individuální domácí vzdělávání s pravidelným přezkoušením v kmenové základní škole.

Odpověď „jiné“ obsahuje zejména požadavky na alternativní způsob výuky a hodnocení žáků, na individuální partnerský přístup k dětem i k rodičům, na menší počet dětí ve třídách, popř. celé škole, na věkově smíšené třídy, na školu, která rozvíjí kritické myšlení, na školu s částečnou výukou v cizím jazyce, s křesťanskou výchovou, na soukromé školství, na školu se zaměřením na děti s handicapem, popř. na kvalitní školu speciální, na školu s projektovým vzděláváním či na komunitní vzdělávání.

Další otázka se týkala ochoty platit školné v případě zřízení soukromé školy (opět seřazeno podle četnosti odpovědí): 1. maximálně 1000 korun/měsíc, 2. maximálně 2500 korun/měsíc, 3. maximálně 5000 korun/měsíc, 4. více než 5000 korun/měsíc.

Z celkového počtu 889 kladných odpovědí bylo 504 odpovědí, které respondenti doplnili svými připomínkami, jež se týkaly zejména požadavků na specifické zaměření škol (např. rozšířená výuka jazyků, sportovní či církevní zaměření), na vedení dětí ke kritickému myšlení, na školu, která podporuje individuální potřeby a možnosti dítěte, komunikaci s rodinou). Objevila se i odpověď, která se týká nedostatečné kapacity pro nejmenší děti, tj. pro děti mladší tří let.

Městu poskytl vyhodnocení dotazníků zpětnou vazbu ohledně spokojenosti obyvatel se současnou nabídkou základního vzdělávání v Příbrami. Je potěšitelné, že většina respondentů je zcela spokojena.

DOSTAČOVALO MĚSTU VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU PRO ROZHODOVÁNÍ O ZAVEDENÍ ALTERNATIVNÍHO ZPŮSOBU VÝUKY NEBO KE ZŘÍZENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY MONTESSORI V PŘÍBRAMI?

Při tomto rozhodování bylo zapotřebí vzít v úvahu nejen poměrně malý a roztržštěný zájem veřejnosti o alternativní výuku uvedený ve vyhodnocení dotazníků výše, dále kapacitu škol, kterou si město zřizuje, a kterou si pro

potřeby tohoto rozhodování zanalyzovalo. Dále pak školní vzdělávací programy škol, které jsou samostatnými právními subjekty, jejich prostorové a personální podmínky, legislativní podmínky, ale v neposlední řadě i možnosti zřizovatele.

Proto po vyhodnocení dotazníkového šetření byli požádáni ředitelé základních škol, jež město zřizuje, o vyjádření k možnosti zavést ve svých školách třídy s alternativním vzděláváním ve všech ročnících postupně od prvního ročníku. Podle jejich vyjádření nejsou pro tento systém v současné době ve školách podmínky prostorové ani personální. Pouze ředitelka Základní školy ve Školní ulici se vyjádřila, že by bylo možno zřídit třídu se sportovním či jazykovým zaměřením. Dále byli ředitelé dotázáni, zda a jaké prvky alternativního vzdělávání uplatňuje jejich škola ve vyučování. Z odpovědí vyplývá, že řada alternativních prvků ve vyučování je řediteli uplatňována i v současné nabídce základního vzdělávání, např. výuka matematiky metodou Hejného, ekologicky zaměřená výuka, dvojjazyčná výuka, sportovní třídy, přípravná třída, rozšířená výuka matematiky a další. Také jsou nabízeny netradiční volnočasové aktivity - včelařská a rybářská kroužek, kroužky robotiky, dějepisné a badatelské kroužky a další.

JAKÝ ZÁVĚR UČINILO MĚSTO V OTÁZCE MOŽNOSTI ROZŠÍŘENÍ STÁVAJÍCÍ NABÍDKY ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ZAVEDENÍM ALTERNATIVNÍHO ZPŮSOBU VÝUKY, PŘÍPADNĚ MOŽNOSTI ZŘÍZENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY TYPU MONTESSORI?

S přihlédnutím k výsledkům dotazníkového šetření, současně i výhledově dostatečné kapacitě základních škol, vyjádření ředitelů a v neposlední řadě k tomu, že město nad rámec zákonných povinností zřizuje alternativní školu (Waldorfská škola Příbram - mateřská škola, základní škola a střední škola), nebude Příbram ustavovat další alternativní školu. V současné době není potřeba. Pokud se na město obrátí soukromá osoba s žádostí o vydání souhlasného stanoviska se zřízením soukromé základní školy, která bude zaměřena na alternativní výuku, město jej po splnění zákonných požadavků vydá. Ředitelé základních škol mají při své plné právní subjektivitě právo zavádět alternativní prvky do výuky včetně těch, které jsou zmiňovány v dotaznících.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města Příbram

Městská realitní kancelář předchází vzniku nezvladatelných dluhů

V roce 2004 Městská realitní kancelář převzala od jiných správcovských společností pohledávky za dlužníky. Po mnoha letech se ukázalo, že jejich evidence a vymáhání neprobíhaly bez chyb. Příslušenství k dluhu dále narůstalo a celková dlužná částka se vyšplhala až k 50 milionům korun. V současnosti se Městská realitní kancelář striktně drží takových opatření, jež bobtnání dluhů z nájmu bytu nebo nebytových prostor zabraňují.

V minulosti Městská realitní kancelář evidovala dluhy ve výši až 50 milionů korun. Většina byla odepsána.

Foto: Shutterstock

V roce 2016 si příbramský radní a následně zastupitelé nechali předložit materiál nazvaný Lustrace pohledávek u dlužníků evidovaných u Městské realitní kanceláře. Dokument k 31. prosinci 2015 shrnoval stav pohledávek za pronájem bytů a prostor sloužících k podnikání a týkal se dluhů za takzvanými starými dlužníky. Tedy osobami, jež bytové jednotky nebo nebytové prostory dávno opustily, ale zanechaly za sebou dluhy. Tyto pohledávky z větší části převzala Městská realitní kancelář ke dni svého založení (rok 2004) od jiných správcovských kancelářů.

Materiál (Lustrace pohledávek...) vznikl na základě požadavku Policie ČR z důvodu podezření z přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku a také z rozhodnutí vedení města Příbram. „Bylo třeba zjistit, jaký je dosavadní stav evidence, kolik činí promlčené pohledávky a jaká je celková vymahatelnost evidovaných pohledávek,“ informovala Pavla Sýkorová, jež vede Městskou realitní kancelář od roku 2015.

CHYBY A NEPŘEHLEDNOST

Lustrace skončila v květnu 2016. Vyplývalo z ní, že ke konci roku 2015 město evidovalo pohledávky za téměř padesát milionů korun (jistina plus příslušenství dluhu). Vzhledem k nedostatečné aktivitě předchozího vedení Městské realitní kanceláře, ale i pasivně samotných dlužníků se téměř polovina evidovaných pohledávek „přesunula“ do kategorie Promlčené. Příbramským zastupitelům proto v roce 2016 nezbylo nic jiného než schválit odpis této části jednoznačně promlčených dluhů.

Při ověřování skutečného stavu pohledávek byly zjištěny mnohé problémy - např. s chybějícími listinnými podklady či softwarem realitní kanceláře, který nebyl plně kompatibilní s pro-

gramovým vybavením Městského úřadu Příbram. Dále se nevedla evidence dílčích pohledávek u jednoho dlužníka, ale souhrnně se evidovalo několik pohledávek k jednomu dlužníkovi za několik období dohromady. Tato praxe vedla k nepřehlednosti a potížím s identifikací plateb. Podle Pavly Sýkorové bylo další chybou, že jakákoliv přijatá platba, od dlužníka nebo z exekučních splátek, byla přiřazována na nejstarší dluh, a to na úhradu jistiny (což nemá oporu v zákoně) a někdy i bez rozlišení, k jaké dlužné pohledávce platba patří. „Zákonný postup ukládá jako první umořovat příslušenství. Úhradou jistiny dluhu však vymáhání často končilo, k vymáhání příslušenství dluhu se často nepřistoupilo, v některých případech se neshodovaly žalované částky (pokud žalovány byly) s evidovanými částkami,“ uvádí současná vedoucí Městské realitní kanceláře.

K 31. červenci 2019 město evidovalo pohledávky za tzv. starými dlužníky (po provedené právní revizi) ve výši téměř 24 milionů korun. Z toho jistina představovala přibližně tři miliony korun. V průběhu mnoha let ale zásadním způsobem narostlo příslušenství dluhu, a to až na téměř 21 milionů korun. I když najatá právní kancelář dokázala od roku 2016 do loňska vymoci přibližně 300 000 korun od „starých“ nájemníků, vše nasvědčovalo tomu, že městští zastupitelé budou muset odepsat další část letitých dluhů. To se stalo v listopadu 2019, částka pro účetní odpis zněla na asi 6,5 milionu korun.

NOVÝ PŘÍSTUP FUNGUJE

V posledních čtyřech letech Městská realitní kancelář podstatně vylepšila praxi vymáhání dluhů a zavedla standardizovaný postup vymáhání pohledávek u takzvaných běžných nájemníků (rámeček Postup při vymáhání). Správa

Postup při vymáhání

- V případě prodlení s platbami jsou nájemci v prvním kroku upomínáni (písemné upomínky k platbě) s upozorněním na možné důsledky neplacení nájemného řádně, v plné výši a včas. Upomínky jsou zaslány písemně na dodejku, resp. předávány osobně oproti vlastnoručnímu podpisu, a to okamžitě po vzniku první pohledávky za neuhrazené nájemné včetně služeb za první měsíc. Často je využíván i telefonický kontakt, kdy je dlužník i telefonicky upomínán k plnění svých povinností. S dlužníky se okamžitě pracuje a individuálně je posuzován každý případ. Sporné případy jsou předkládány k rozhodnutí radě města. Někdy bývá uzavírán splátkový kalendář.
- V druhém kroku se přistupuje k právnímu vymáhání pohledávek. To je v případě, že nájemce nereaguje na písemné upomínky a výzvy, nemá snahu své závazky vůči pronajímateli řešit. Dlužnický spis je předáván právnímu zástupci k dalšímu postupu (po neuhrazení tří měsíčních plateb, resp. je nájemce-dlužník dlouhodobě v prodlení s plnou úhradou, tj. plní pouze částečně). Právní zástupce znovu zaslá dlužníkovi upomínku a výzvu k úhradě dluhu. V případě, kdy dlužník nereaguje, obdrží výpověď, je podána soudní žaloba na zaplacení, resp. na vystěhování či návrh na exekuci.

fondu včetně modulu pohledávek je v současné době vedena v novém programu pro správu bytového a nebytového fondu. Evidence dlužníků bytů je podrobně sledována mj. i podle jednotlivých kategorií bytů. K 31. červenci 2019 tak město v přibližně 602 bytech, 76 nebytových prostorách a ve 24 buňkách na ubytovně evidovalo třicet dlužníků s pohledávkou přibližně 670 000 korun (včetně příslušenství). Tyto prostředky jsou městem systematicky a okamžitě po prvním nezaplacení vymáhány tak, aby se neopakovala situace z minulosti, kdy dluhy narostly do takové výše, jež z nich činí dluhy prakticky nedobytné.

■ Stanislav D. Břeň

Nemocnice nabízí Vojtovu metodu

Oblastní nemocnice Příbram poskytuje novou možnost rehabilitace novorozenců, kojenců a dětí, kteří vyžadují terapii Vojtovou metodou na rehabilitačním oddělení Oblastní nemocnice Příbram v areálu II – Zdaboř. Cílem terapie je aktivovat základní motorické vzorce v centrální nervové soustavě.

V případě zájmu o rehabilitaci dětí mají dětská lékařská možnost předat pacienty k vyšetření a rozepsání terapie rehabilitačnímu lékaři na oddělení ambulantní rehabilitace ONP, areálu II – Zdaboř. Možnost objednání a podání bližších informací je na tel. 318654486. Po vyšetření pacienta rehabilitačním lékařem mu bude indikována vhodná rehabilitace a nadále bude pravidelně docházet na terapie vedené kvalifikovanými fyzioterapeuty. V případně potřeby bude odeslán na vyšetření k dětské neuroložce Bronislavě Korzové, nově od listopadu 2018 působící v ONP, areál II – Zdaboř.

Cílem Vojtovy terapie je prostřednictvím spouštěcích zón aktivovat v centrální nervové

soustavě (CNS) základní motorické vzorce, vytvořit přístup k vrozeným hybným programům, které nejsou k dispozici např. vlivem poruchy v neuronálních spojovacích vzorcích CNS, poruše periferních nervů, svalů či kostry, umožnit použití hybných vzorců ke vzpřímení, pohybu vpřed a k cílenému pohybu, dosáhnout o největší možné samostatnosti dítěte/pacienta a lepší kvality jeho života.

Metoda globálně zlepšuje koordinaci pohybů, stabilitu, držení těla, orientaci v prostoru a rovnováhu. Metoda zlepšuje opěrné a úchopové funkce končetin, napomáhá zlepšení motoriky v orofaciální oblasti, nástupu řeči, zlepšení

výslovnosti. U dospělých obnovuje původně zdravé pohybové vzorce, odstraňuje bolesti, obnovuje funkci a sílu. Reflexně vyvolaný pohybový stereotyp se postupně zařadí do spontánní hybnosti pacienta.

Rozhodující pro výsledek terapie je její včasné zahájení, především u pacientů v kojeneckém věku. V opačném případě dochází k zafixování patologických pohybových stereotypů. Délka terapie je různá, od několika týdnů do několika let u těžkých poruch.

■ **Barbora Daňhová**
Oblastní nemocnice Příbram

Junior klub se připravuje na další život

Rekonstrukce Junior klubu se dokončuje a v letošní letní sezoně si budeme moci užít nového klubového prostředí.

Junior klub by měl zahájit provoz v létě.

Foto: Eva Švehlová

Junior klub je umístěn stranou od obytných částí města, přesto jde o dobře dostupné zařízení. Jeho rekonstrukce se protáhla, nicméně nyní vše směřuje ke zdárnému dokončení prací. V létě se tak v Příbrami dočkáme nového klubového prostředí, které bude moci být využíváno k řadě akcí pro všechny věkové skupiny.

„Jsme si vědomi, že rekonstrukce Junior klubu je stavbou, při které vznikla řada problémů. V současné době jsou dokončovány všechny práce v interiérech a s ohledem na klimatické podmínky také práce venkovní. V souvislosti s problémy zapříčiněnými firmou SPO, která zakázku vysoutěžila a nedokončila, jsme byli nuceni přistoupit k výběru firmy, která projekt

dokončí,“ uvedl starosta města Jan Konvalinka s tím, že na původního zhotovitele město podalo žalobu na náhradu škody způsobené vadně provedenými pracemi.

Nyní se tedy dokončují stavební práce, po zařízení interiéru a odladění případných nedokonalostí bude tento bezbariérový objekt uveden do provozu. O chod zařízení se budou starat Sportovní zařízení města ve spolupráci s Městským kulturním centrem.

■ **Eva Švehlová**
Městský úřad Příbram

Otevřete šuplíky, Příbram Hanuše Jelínka právě začíná

Literární soutěž Příbram Hanuše Jelínka 2020 letos přijímá literární práce autorů v celkem pěti věkových kategoriích. Téma si můžete zvolit libovolné, stejně tak prozaické, nebo poetické vyjádření.

Knihovna Jana Drdy Příbram vyhlásila 24. ročník literární soutěže pro všechny věkové kategorie Příbram Hanuše Jelínka 2020. Soutěžit můžete v pěti věkových kategoriích: 12-15 let, 16-19 let, 20-23 let, 24-60 let a 60+.

Letos je literární soutěž Příbram Hanuše Jelínka pro „šuplíkáře“ zvláště vhodná. Nemá žádné téma, je pro básníky i prozaičky. Prohledejte šuplík, na webových stránkách kjd.pb.cz si prostudujte pravidla soutěže a do Knihovny Jana Drdy pošlete, nač jste hrdí. Doručit můžete poezii (maximálně tři básně) nebo prózu (text v rozsahu do šesti stran). Do soutěže jsou přijímány původní a dosud nepublikované práce v elektronické podobě. Termín pro odevzdání prostřednictvím e-mailu jelinek@kjd.pb.cz je 30. duben 2020.

Práce ohodnotí odborná porota a nejlepší literární počiny budou nejen oceněny, ale také zařazeny do almanachu. Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční v říjnu při akci Týden knihoven.

■ **sdb**

Masky a žerty na Březových Horách

Průvod a lidová veselice, rej masek a žertovné scénky v prostředí hornických Březových Hor. To je masopust na Březových Horách. Na akci spolupracuje Hornické muzeum Příbram s bohutínskými hasiči, kteří událost pořádají už 94 let.

Už 94 let bohutínští hasiči pořádají masopust.

Foto: HMP

Haviřský masopust v prostředí historických báňských objektů se na rozdíl od mnoha jiných obdobných akcí vyznačuje řadou specifických spjatých právě s industriálním prostředím královského horního města.

Průvod masek, mezi nimiž nemohou chybět havíři či důlní skřítkci permoníci, vyrazí za doprovodu kapely z nedaleké hornické vsi Bohutín a dojde až k bráně Ševčinského dolu na Březových Horách. Vede ho tajuplný duch okolních brdských lesů Fabián, kterého doprovází Kecal, jakož i pestrá družina dalších fantastických bytostí. U brány dolu je přivítá ředitel muzea Josef Velfl, který si s nimi připije a udělí jim souhlas ke vstupu na nádvoří dolu, kde se poté odehraje několik humorných scének čerpajících z bohatých hornických tradic. Součástí programu jsou také hornické písničky.

Začátek je v 10.00 v areálu Ševčinského dolu, vstupné je symbolická koruna. Ve 14.00 se maškary přesunou do Skanzenu Vysoký Chlumeč, pobočky Hornického muzea Příbram. Návštěvníci zde budou moci zažít atmosféru masopustního průvodu uprostřed povltavské vesnice.

■ Hornické muzeum Příbram

V Hornickém muzeu Příbram se v sobotu 29. února od 10.00 uskuteční tradiční masopustní průvod a lidová veselice v prostředí historických báňských objektů. Na přípravě této

širokou veřejností oblíbené akce muzeum již 18. rokem spolupracuje se Sborem dobrovolných hasičů Bohutín, který masopust pořádá 94 let.

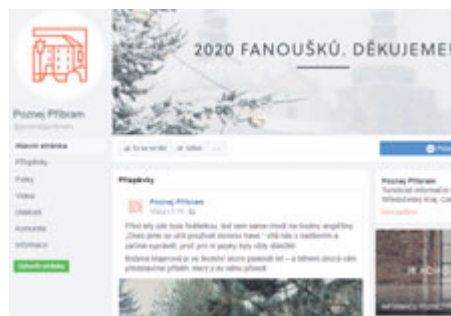
Poznej Příbram má své pevné místo na sociálních sítích

Díky projektu Poznej Příbram město už tři roky komunikuje na sociálních sítích. Nejdřív se uživatelé seznámili se slavnými osobnostmi, poté zajímavými místy a letošek patří příběhům lidí „ze sousedství“. Před dvěma lety byl projekt ohodnocen v České ceně za PR, kdy získal zvláštní ocenění.

Ukázat město netradičním způsobem a přilákat do Příbrami nové návštěvníky je základním cílem prezentace města na Facebooku a Instagramu. Snahou je podporovat komunikaci města se společenským přesahem a ukázat Příbramanům, že mohou být na své město pyšní.

Od roku 2018 vzniká každý měsíc série fotografií, které jsou tematicky zaměřené a následně publikované na Poznej Příbram. První ročník se věnoval osobnostem spojeným s Příbramí a místům, ve kterých tito lidé žili a tvořili. Představili jsme Františka Drtíkolu, Hermínu Týrlovou, Jana Drdu nebo Pavla Juráčka. V roce 2019 jsme fanoušky „provedli“ příbramským veřejným prostorem. Zastavili jsme se na sídlišťích, u zajímavých domů, rybníků, soch nebo na Svaté Hoře.

Letošní zájem Poznej Příbram patří příběhům lidí, které je možné ve městě potkat. Ve spolupráci s Karlem Krausem a Zdeňkem Kubátem z Gym-

Poznej Příbram má na Facebooku přes 2000 fanoušků

názia Příbram a jejich projektem Vzpomínky Příbrami přinášíme seriál neznámých osudů zajímavých Příbramanů. „Smyslem projektu je zprostředkovat nevšední příběhy na první pohled

všedních lidí z našeho okolí,“ řekl Zdeněk Kubát. Jeho kolega Karel Kraus dodal: „Svět je plný zajímavých příběhů, většina ale časem zanikne. Chceme tyto příběhy nalézt, zpracovat a následně i uchovat, aby pobavily či poučily další generace.“ Fotografie pořizuje Karolína Ketmanová a i letos fotí na telefon, aby snímky na sociálních sítích vypadaly co nejpřirozeněji.

Projekt Poznej Příbram sleduje na Facebooku více než 2100 lidí. Za zmínku stojí, že už v roce 2018 projekt zabodoval v České ceně za PR, kdy získal zvláštní ocenění za příkladný přístup k propagaci města.

■ Zuzana Kučerová

Městský úřad Příbram

Rekonstrukce aquaparku ano, ale v menším rozsahu

Rozhodli jsme se podpořit výzvu ODS k revokaci jednání o rozpočtu. Investice přibližující se částce půl miliardy korun na aquapark nám připadá jako nezodpovědné zatížení městské kasy. Jsme si vědomi toho, že aquapark rekonstrukci nutně potřebuje. Ne však v takovém rozsahu, v jakém je plánována.

Antonín Schejbal.

Foto: město Příbram

Souhlasíme se zásadní a důkladnou rekonstrukcí aquaparku, kterou považujeme za nevyhnutelnou, a nechceme, aby s ní město otálelo. Nicméně rozšiřování aquaparku považujeme z finančních důvodů za hazard s budoucností ve smyslu zajištění běžných výdajů města tak, aby si na ně radnice nemusela v příštích letech půjčovat, jak to známe z historie, kdy město nemělo ani na platy zaměstnanců. Usnesení finančního výboru ke střednědobému výhledu rozpočtu z prosince loňského roku náš pohled potvrzuje. Výhled rozpočtu neschválil výbor téměř jednomyslně, pro hlasovala pouze jeho předsedkyně Marta Frýbertová.

Máme za to, že město má mít rezervu na nepředvídané výdaje v případě havárií a podobně. Když jsme u havárií, je veřejným tajemstvím, že město neudrzuje například elektroinstalace ve svých budovách ve stavu, který by předpo-

kládal jejich bezproblémové využívání. V budoucnu se tak můžeme dočkat nejen výpadků, ale například mohou hrozit i požáry. Z výhledu nevyplývá, že by rezerva mohla být zachována. Jednak není reálné, aby příjmy z daní rostly v každém roce o 3,5 %, ale ani to, že od roku 2020 přestanou růst výdaje na příspěvkové organizace města. Nedovolí to inflace, kde ČNB předpokládá 3 % růstu. Jestliže město myslí na zachování služeb, které „příspěvkovky“ zajišťují, nemůže tedy nepočítat s navýšením jejich rozpočtů, ale výhled předpokládá jejich stagnaci.

Je zřejmé, že si město na projekt aquaparku bude muset vzít úvěr. S úvěrovým financováním souhlasíme, ale úvěr by neměl být vyšší, spíše naopak, než je cena rekonstrukce stávajícího zařízení, ideálně by se mělo jednat o účelový úvěr. S plánovaným neúčelovým úvěrem v hodnotě 400 milionů, který má být použit i na další investice, nesouhlasíme. Bereme tak v potaz a podporujeme výše zmíněný nesouhlasný postoj finančního výboru ke střednědobému výhledu rozpočtu na následující roky.

Hledali jsme vhodný klíč, abychom získali přehled o tom, jakou variantu financování a rozměr rekonstrukce navrhopat. Nakonec jsme se rozhodli pro srovnávací metodu. Snažili jsme se tedy hledat města v ČR, která řešila v poslední době obdobný problém s plaveckým zázemím jako Příbram. Nejvhodnější se nám ke srovnání jevil Rakovník. Zde rozsáhlá rekonstrukce a přidání nových prvků do plaveckého areálu vyšla zhruba na 205 milionů. To nám přijde jako

Příbram má v dojezdové vzdálenosti jiná zařízení - aquaparky, a proto není potřeba zadlužit město na dlouhé roky.

rozumná cena, která by rozpočet našeho města nezatížila nesmyslně vysokým úvěrem.

Myslíme si, že Příbram má v dojezdové vzdálenosti jiná zařízení - aquaparky, a proto není potřeba zadlužit město na dlouhé roky investicí, která se s největší pravděpodobností nevrátí. Těžišťem zájmu radnice by měla být spíše údržba majetku a celé infrastruktury města, aby souvisle sloužil obyvatelstvu. Nechceme město vysoce zadlužovat v situaci, kdy ekonomika ČR i okolních států vykazuje známky ochlazení. V budoucnosti by se totiž tak mohlo město ocitnout bez prostředků na základní i na urgentní výdaje.

■ Antonín Schejbal
zastupitel města Příbram

Počkejme na vysoutěženou cenu a potom rozhodujme

Je dobře, že se Piráti, jako poměrně nový subjekt na naší politické scéně, zajímají o chod města. Každá snaha o zodpovědný a konstruktivní přístup je vítána. Pokusím se uvést některá uváděná sdělení na pravou míru.

Jan Konvalinka.

Foto: město Příbram

Stejně jako ODS vyzývají Piráti radnici, aby nějakým způsobem omezila rozsah stavby s odůvodněním na výši ceny rekonstrukce a potenciálních nákladů na provoz. Říkají nám, že je to drahé, a že to máme udělat jinak. A nejlépe hned, než nám bazén spadne na hlavu. Své vyjádření opírají o lehce zobecnující proklamace o hazardu a ohrožení budoucnosti, aniž by předložili jakýkoliv relevantní finanční model založený na čemkoliv jiném než na spekulacích.

Není pravdou, že tempo růstu daňových příjmů ve výši 3,5 % je nereálné. Modely zpracované renomovanými odborníky (ne politiky, ale

ekonomy) hovoří o tom, že modelaci růstu příjmů v rozmezí 3 až 4 % lze považovat za konzervativní až opatrnou. Samo Ministerstvo financí uvádí předpokládanou míru růstu výrazně vyšší s tím, že se bude v čase snižovat, resp. blížit se aktuální, námi modelované, výši.

Příspěvkové organizace v čase vykazují vyšší procento soběstačnosti. Podíl samofinancování u těch „nejdražších“ příspěvkových organizací stoupá. Je otázkou, zda rostoucí vlastní výnosy dostatečně pokryjí stabilně rostoucí náklady - zejména personální. V tomto případě jsme ochotni příslušný parametr v rozpočtovém

Skutečně není vhodná doba na to, abychom vše zastavili a vrátili se zpět k rýsovacímu prknu.

výhledu na další roky upravit. Není naším úmyslem omezovat služby poskytované občanům tím, že bychom nedostatečně financovali příspěvkové organizace.

Úplně nerozumím tomu, proč by si město mělo na stavbu aquaparku vzít účelový, nikoliv neúčelový úvěr. Zjednodušeně řečeno, abychom si půjčili peníze, které nemůžeme použít na nic jiného než na rekonstrukci aquaparku. K tomu by měl úvěr být co možná nejnižší, tudíž by se v maximální míře musely využít jak zdroje alokované pro příslušný rok, tak finance naspořené. Touto kombinací by došlo k tomu, že bychom za aquapark utratili všechno, co máme, a na zbytek si půjčili. V případě, že by nastala nějaká nepředvídatelná událost, o které se Piráti také zmiňují, mohli bychom se dostat do bezvýhodné situace, kdy vlastní zdroje nejsou a půjčené peníze nelze použít jinak než na bazén. Tohle mi přijde jako bezostyšný hazard.

Srovnávat lze vždy jen srovnatelné věci. U výstavby a provozování aquaparků je to obzvlášť komplikované. Každé město a každý region jsou jiné. Společně pro všechny stavby tohoto typu je však to, že nikdy nemůžeme vykazovat závratné zisky. Návrh investice je diskutabilní a v určitých případech může být nulová nebo záporná. Je nutné chápat význam a poslání staveb typu aquapark. Jednoznačně jde o něco, co primárně produkuje službu lidem, nikoliv zisk. Staví-li někdo aquapark „na kšeft“, dříve nebo později zjistí, že učinil chybu. Větší a atraktivnější celky mají obecně ekonomiku provozu příznivější než zařízení účelového typu.

Všichni mluvíme o tom, že se s aquaparkem musí konečně něco udělat, že je ve stavu, který je dlouhodobě neudržitelný, že nám ho v kratší či delší době někdo nebo něco zavře. Mluví se a mluví. Měsíce, teď už vlastně roky, probíhají přípravné práce, které nyní dospěly do fáze, kdy je rekonstrukce na dohled. Skutečně není vhodná doba na to, abychom vše zastavili a vrátili se zpět – obrazně řečeno – k rýsovacímu prknu, aniž bychom se alespoň dozvěděli, zda je stávající projekt v našich finančních možnostech.

Rekonstrukce aquaparku je nutnost, na tom se shodneme. Zda se definitivně půjde cestou původně schválené maximální rekonstrukce, nebo se vše vrátí zpět k novému projektování, to se dozvíme až po hlasování zastupitelů, kteří budou rozhodovat se znalostí reálné ceny. Do té doby se budeme pohybovat jen v oblasti pocitů a všelijak podbarvených sdělení.

■ Jan Konvalinka
starosta města Příbram

Osamělá Carvánka na náhorní planině Toku

Carvánka (asi 850 m) patří v Brdech k nejznámějším místům, která nejspíš navštívíme, když zamíříme na nejvyšší horu Brd – Tok (865 m). Louka nedaleko vrcholu, ohraničená lesem, malá lovecká bouda s teráskou, studánka, rybníček a vzpomínka na původní hájovnu – před časem nejvyšší obydlené místo v Čechách, nepočítáme-li příhraniční hory.

Horská lovecká bouda Carvánka s rybníčkem obarveným rašelinou.

Foto: Jaroslav Hodrment

Carvánka je v roce 1893 zmiňována v Průvodci po Příbrami a okolí, který popisuje cestu od Kloboučku na Tok, dříve zvaný také Vysoký Tok, takto: „Odtud stále pěšinou ohromnými balvany slepencovými, zkamenělé řece neb rozmetanému valu podobnými, stoupáme kolem osamělé myslivny Carvánky na vrchol Toku, lesy tak pokryté, že vyhlídka z něho jest nepatrná (jen zámek Zbirožský).“

Carvánku odjakživa obývali hajní, lovci, lesní dělníci nebo uhlíři. Občerstvení, odpočinek a někdy i nocleh zde ovšem nacházeli také rakouskouherští a prvorepublikoví turisté. O tom mimo jiné svědčí vyprávění poslední obyvatelky carvánecké hájenky Růženy Boučkové: „V létě zas přicházeli turisté a skauti. Jednu takovou skupinu asi dvaceti mladých lidí

zastihl takový lijavec, že promokli až na kůži. Tedy jsme zatopili v pokoji pro hosty, natahali tam šňůry, šatstvo rozvěsili, tak se ti všichni dali zase do pořádku. Při odchodu měli víc štěstí, to už bylo zase krásně.“ (Jan Čáka, Střední Brdy, krajina neznámá, 1998)

V roce 1931 byla původní horská hájovna Carvánka zlikvidována, a to na základě rozhodnutí armády, která po roce 1926 střední Brdy postupně zabrala pro své účely, a to i přes zásadní protesty laické i odborné veřejnosti. Postupně tak z Brd zmizely desítky dalších mysliven, hájoven, ubytovacích, stravovacích a hospodářských stavení, dokonce několik typických horských vesnic. Carvánka však měla štěstí v neštěstí. Jeden z nadlesních hájenku koupil, rozebral a v obci Strašice znovu postavil. Navíc kolem roku 2012 vznikla podle původních dochovaných plánů velmi věrohodná novodobá replika Carvánky v obci Těně.

I dnes je Carvánka díky své poloze nedaleko nejvyšší hory Brd místem odpočinku brdských poutníků. Někteří zde nocují jen tak ve spacáku, pod širákem nebo na lavičce pod stříškou verandy lovecké boudy.

■ Jaroslav Hodrment

Původní Carvánka, znovu sestavená v obci Strašice

Vzpomínáme na hrdiny z Brandenburgu

Každoročně si připomínáme tragické výročí popravky spáchané na sklonku 2. světové války hitlerovským potlačovacím aparátem na 16 hlavních představitelích protinacistického odbojového hnutí z Příbramska. Dva a půl měsíce před kapitulací Třetí říše, 19. února 1945, provedli Němci ve věznici v Brandenburgu u Berlína hrůznou exekuci, která byla ve vztahu k občanům z Příbramska v době 2. světové války nejmasovější v průběhu jediného dne.

Alois Laub

Jan Pouchanič

Ladislav Bambas

Strašlivý akt na konci 2. světové války zastínil ve svých krvavých důsledcích všechny předešlé i následující exekuce týkající se našeho regionu, včetně systematického hromadného zabíjení za heydrichiády v tábořské stělnici, ve Spáleném lese u Klatov, v Praze-Kobylisích nebo později v pankrácké sekýrárně či v Terezíně. Tragický primát Brandenburgu nebyl překonán. Na následujících řádcích si připomeneme životní osudy některých popravených osobností.

ČESKOSLOVENSKÝ LEGIONÁŘ A VLASTENEC ALOIS LAUB

Mezi odsouzenými Příbramskými byl mjr. Alois Laub (brig. gen. in mem.). Narodil se 31. prosince 1896 v Rokycanech. V době 1. světové války se vyznamenal jako československý legionář v Rusku. Byl přímým účastníkem legendární bitvy u Zborova 2. července 1917, bojů o Kyjev, v roce 1918 u Bachmače, později na sibiřské magistrále. Domů se vrátil v hodnosti nadporučíka pěchoty, dekorovaný řadou vysokých válečných vyznamenání. Vojenskému stejnokroji zůstal věrný i v nově vybudované Československé republice. Prošel celou řadou velitelských a štábních funkcí v československé armádě. V době ohrožení našeho státu Hitlerem v roce 1938 zastával post prvního pobočníka velitele hraničářského pluku 4. Mnichovskou zradu a následnou potupnou okupaci 15. března 1939 nesl Alois Laub velice těžce. Po demobilizaci a rekvalifikaci nastoupil 17. listopadu 1939 službu u Okresního úřadu v Příbrami

jako vrchní účetní tajemník. Zároveň se zde zapojil do budování tajné celonárodní vojenské protinacistické organizace Obrana národa, na Příbramsku s krycím názvem Oliver. Sedmého května 1940 ukončil na vlastní žádost službu u Okresního úřadu v Příbrami a plně se pak věnoval ilegální činnosti. V době vzpomínaného zatýkání byl mezi prvními, kteří uvízli ve spárech německé tajné státní policie.

Příslušníci gestapa ho zadrželi 13. listopadu 1943 v 10.30 v jeho příbramském bytě. Zařízení domácnosti německí policisté zčásti vyrabovali a zčásti rozkradli. Přímým svědkem jejich řádění byla manželka Anna Laubová a také tři děti, dcera Marie a synové Zdeněk a Milan. Tuto akci a následné vyšetřování osobně řídil s mimořádnou brutalitou vrchní sekretář tábořské služebny gestapa Karl Müller s Augustem Giehlem. Během nelidských výslechů ještě v Příbrami a zvláště v Táboře, při nichž nacisté používali k bití zadržovaných gumové obušky a dokonce i ocelové pruty, proměnili Laubovo tělo od hlavy až k patám v jednu zčernalou podlitinu, krvácející z mnoha ran. Všechna vznesená obvinění vzal Alois Laub na sebe, čímž uchránil před vyššími tresty některé další zatčené a o mnoha jiných spolupracovnících se gestapo ani nedozvědělo, takže mohli v ilegální činnosti pokračovat dál. Z tábořské věznice byl spolu s ostatními vedoucími představiteli příbramského odboje odtransportován přes Terezín do Gollnova u Štětína, kde 17. listopadu 1944 vynesl soud nad ním, podobně

jako nad 15 dalšími Příbramskými, trest nejvyšší. Po tříměsíčním odkladu 19. února 1945 gilotina v popravčí kobce v Brandenburgu přerušila jeho život.

Po válce byl in memoriam povýšen do hodnosti plukovníka a dekorován Čs. válečným křížem 1939. Pak však přišel Vítězný únor 1948 a Laubova rodina se stala obětí represí nového totalitního režimu. V roce 1953 Ministerstvo národní obrany snížilo Anně Laubové vdovský vojenský důchod se zdůvodněním, že je vdovou po horlivém služebníkovi dřívějšího kapitalistického řádu a bývalém důstojníkovi armády buržoazní republiky. Rodina byla zároveň vystěhována z bytu. Naštěstí jí poskytl přístřeší, podobně jako za okupace, strýc Jakub na březohorské faře. Útrapám však zdaleka nebyl konec. Dcera Marie byla z politických důvodů vyloučena před závěrečnými státnicemi ze studia na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, nejmladšímu synovi Milanovi bylo šest let po maturitě bráněno podat si přihlášku na vysokou školu a nejstarší syn Zdeněk byl taktéž vyloučen ze studia na Filozofické fakultě Karlovy univerzity a dokonce zatčen pro údajnou protistátní činnost. Po propuštění na svobodu ho povolala tehdejší čs. lidová armáda k prezenční službě jako příslušníka pomocného technického praporu v rámci nucených prací v kladenských ocelárnách. K rehabilitaci Aloise Lauba a jeho rodiny došlo až po roce 1989. Na návrh vlády ČR povýšil 8. května 2000 prezident Václav Havel svým rozkazem č. 9 Aloise Lauba do hodnosti brigádního generála in memoriam.

DCERU MILUŠKU ANI NEPOZNAL

Mezi odsouzenými a později popravenými v Brandenburgu 19. února 1945 byl horník Ladislav Bambas, narozen 27. června 1900 v osadě Havírna v obci Bohutín, v rodině horníka Josefa Bambase.

Měl tři sourozence: Josefa, Václava a sestru Viktorii. Ladislav se vyučil krejčím, ale z finančních důvodů i on nakonec nastoupil jako horník-lamač do březohorských dolů. Dne 22. února 1936 se oženil se švadlenou Anastázií, rozenou Soukupovou z Kamenné. Rodina se přestěhovala do Příbrami, kde bydlela v Havlíčkově ulici. Dne 11. prosince 1937 se narodil nejstarší syn Ladislav, v době zatčení jeho otce mu bylo šest let a chodil do první třídy Obecné školy v Příbrami. Dne 10. března 1942 se narodil další syn, který dostal jméno Milan, a v době otceva zatčení mu byl rok a půl. Jako poslední se v červnu 1944 narodila dcera Miluška, to znamená, že v době otceva zatčení ještě nebyla na světě a on jí nikdy nespátřil.

Ladislav Bambas se zapojil podobně jako další členové tajné protinacistické hornické odbojové organizace do získávání trhavin z březohorských dolů, rozšiřování ilegálních tiskovin a podporování osob žijících v ilegalitě. Po prozrazení organizace, při následné zatýkáci akci 16. listopadu 1943 přijeli příslušníci tábořského gestapa za Ladislavem Bambasem na důl Anna. Na pracovišti ho ale nezastihli. On mezitím dorazil domů, v rychlosti se rozloučil s rodinou a rozhodl se vrátit na šachtu, aby varoval ostatní a zároveň zahladil co nejvíce stop po odbojové činnosti. Do jaké míry se mu to podařilo, není známo. Faktem zůstává, že gestapo odjelo z areálu dolu Anna k Bambasům domů, kde uskutečnilo brutální prohlídku bytu, při které nezůstala jedna jediná věc na svém místě. Došlo i k částečnému ničení zařízení, vyhazování potravin a podobně. Tomu všemu byla svědkem těhotná manželka Anastázie Bambasová, která držela v náručí rok a půl starého syna Milana a vedle ní stál šestiletý syn Ladislav, jenž právě přišel ze školy. Protože v bytě gestapo nic nenalezlo, vrátilo se zpět na Březové Hory, kde Ladislava Bambase zatkl na dole Anna. Spolu s ostatními byl pak odvezen do věznic v Táboře.

Na přelomu ledna a února 1944 odjela manželka Anastázie se synem Ladislavem do Tábora, kde jim byla umožněna návštěva zatčeného manžela a otce. Malý Ladislav mu tehdy vezl ukázat své první pololetní vysvědčení. Tam se viděli naposledy. Ladislav Bambas byl odsouzen k trestu smrti v Gollnově 14. listopadu 1944 a popraven v Brandenburgu 19. února 1945 ve 13.22. Před popravou napsal své šestaticetileté manželce a dětem dopis na rozloučenou: „Milovaná maminko a dítky. Loučím se tímto s vámi a v duchu vás líbám. Dnes ráno jsem líbal i naši

společnou fotografii. Obdržíte-li ji zpět, tak tam bude poslední dotek se mnou. Srdečně vás všechny zdravím a budu užírat se vzpomínkou na vás. Dnes 19. února 1945 v jednu hodinu budu popraven. Prosím vás, abyste mi odpustili a vzpomínejte na mě vždy jen v dobrém. Drahá maminko, vychovávej dobře naše dítky, já jim v duchu žehnám. Milušku jsem ani nespátřil. Srdečně pozdravuji též bratry, sestry, švagry a švagrové, babičku a všechny příbuzné a známé. S Bohem a na shledanou na nebesích. Váš tatka.“

ZAPOJEN DO ILEGÁLNÍ ČINNOSTI

Dalším ze zatčených horníků byl Jan Ivan Pouchanič. Narodil se 10. ledna 1910 ve Volosjance, okres Velká Berezna na Podkarpatské Rusi v rodině rolníků Petra a Marie Pouchaničových. Později odešel do Čech. Jan Pouchanič žil na Hájích v čp. 9 a zprvu se živil jako zemědělský dělník, časem se stal horníkem. Dne 7. srpna 1934 se oženil s vdovou Annou Svojtkovou, za svobodna Žaludovou, narozenou 13. května 1908 na Hájích čp. 38. Její otec František Žalud byl horník a matka Kristina, rozená Trollerová, pocházela z nedalekého Bytízu. Svátba manželů Pouchaničových byla 7. srpna 1934 na farním úřadě na Slivici.

Pouchaničovi pak žili v domku rodičů manželky v čp. 38. V roce 1936 je uváděno u Jana Pouchaniče již povolání horník. Pracoval na dole Anna na Březových Horách. Dne 21. července 1936 se manželům narodil syn Jan a dne 23. prosince 1938 dcera Milena, později provdaná Pelcnerová. Jan Pouchanič se zapojil do protinacistické odbojové činnosti tím, že pomáhal se získáváním trhavin z dolů, opatrováním potravinových lístků, poskytováním úkrytu pronásledovaným osobám a s rozšiřováním ilegálních tiskovin. Byl zatčen tábořským gestapem 16. listopadu 1943. Tehdy bylo jeho synovi sedm let a dceři necelých pět let. Také Jan Pouchanič byl v listopadu 1944 odsouzen Lidovým soudem v Gollnově v Pomořanech k trestu smrti a popraven v Brandenburgu 19. února 1945. Krátce před exekucí napsal tento dopis na rozloučenou: „Drahá manželko, rodiče a děti. Přijměte můj poslední pozdrav na rozloučenou. Sděluji Bohu, že vás velmi líbám, a slibuji vám, že i po smrti budu při vás stát a budu vám pomáhat. Pro vás jsem nikdy nezemřel, stále žiji. Drahá manželko, hlavně vychovávej naše děti tak, aby z nich byli dobří lidé. Toto jest můj poslední dopis, co vám píši před smrtí v cele č. 12 dne 19. 2. 1945 v Brandenburgu, kde musím zemřít. Dávám vám poslední s Bohem, dětem požehnání a nevzpomínejte na mne ve zlém. S Bohem Jan Pouchanič.“

ODVLEČEN OD TĚHOTNÉ MAŇŽELKY

Mezi odsouzenými odbojáři z Příbramska byl i ředitel živnostenské pokračovací školy v Dobříši, poručík bývalé československé armády v záloze Vladimír Šebesta, o kterém se nám podařilo získat několik doposud méně známých materiálů z pozůstalosti jeho rodiny. Před válkou byl aktivně činný v organizaci Sokol, byl důstojníkem čs. armády v záloze, velkým vlastencem. K jeho zatčení došlo čtvrtý den ráze gestapa, 16. listopadu 1943. Příslušníci tábořské služebny německé tajné státní policie ho odvěkli z rodinného kruhu od těhotné manželky Jiřiny a tehdy sedmi-

letého syna Vladimíra. Ona strašná doba postihla zcela nemilosrdně nejen Vladimíra Šebestu, ale i jeho rodinu. Několik dnů po Šebestově zatčení se předčasně narodila dvojčata Jiří a Dana a dlouhou dobu i ona spolu s matkou Jiřinou bojovala o život. Vysílená, ustaraná a psychicky zlomená manželka pozbyla své opory v době nejkritičtější.

Tehdy byl Vladimír Šebesta již internován v písecké věznicí, kam ho gestapo převezlo z Příbrami spolu s ostatními zatčenými. Odtud putoval do Tábora, následně do Terezína, poté do Prahy na Pankrác a pak zpět do Malé pevnosti Terezín. Koncem léta roku 1944 byl transportován ve skupině hlavních obviněných z odbojové činnosti do Gollnova u Štětína v Pomořanech. Dne 18. listopadu 1944 zaslal manželce Jiřině Šebestové právní zástupce Vladimíra Šebesty ex officio ze Stargardu v Pomořanech dopis tohoto znění, cituji: „V trestní záležitosti proti Stanislavu Vojířovi a dalším Vám sděluji na prosbu vašeho manžela - ředitele učňovské školy Vladimíra Šebesty, že byl také odsouzen rozsudkem soudního lidového dvora ze dne 17. listopadu 1944 k smrti. Podpis: Dr. Dietrich Harenburg, právní zástupce Vladimíra Šebesty, Stargard.“

Snad každý si asi dovede představit, jaké zděšení v Šebestově rodině tato zpráva zanechala. Bohužel přes všechny snahy a zákroky právních zástupců byla nakonec i v případě Vladimíra Šebesty poprava vykonána. K exekuci došlo v nechvalně proslulé věznicí v Brandenburgu u Berlína (nyní součástí tohoto města). Ze dne popravy se dochoval Šebestův dopis na rozloučenou, cituji: „Brandenburg, 19. února 1945. Předraží! Jest Vám souzeno vypítí za mne pohár trpké hořkosti až do dna. Právě bylo mi oznámeno, že říšský ministr spravedlnosti odmítl moji žádost o milost a že rozsudek bude vykonán asi o 13. hodině. Tedy Bůh se rozhodl povolati mne k sobě. Byl jsem na vše připraven a moji druzi také. Jsem duševně vyrovnán, a poněvadž věřím v Boha, odcházím klidně, neboť vím, že Vás již více postihovati nebude, ale že Vám všem a vše za mne vynahradí. Loučím se s Vámi se všemi na poslední cestě. Jiřinko, moje předrahá, děkuji Ti za tvou nesmírnou manželskou péči, krásné děti, obětavost, utrpení, práci, což jsi mi vždy s láskou přinášela. Jest mi nesmírně líto, že jsem Jiříčka a Danušku nepoznal. Ale pro ně to bude lépe, alespoň moji zřátu tak nepoznají. S Vládičkem to bude horší, ale jest již 15 měsíců ode mne odloučen, tak to již nepozná. Jiřinko, buď stále statečná, nezoufej a pamatuj si, že poslední mou prosbou k Tobě jest, abys v brzké době statečně přenesla tyto osudové rány a vedla děti k bázni Boží do dalšího života beze mne a vzpomínala jen v dobrém a odpustila mi vše, čím jsem se proti Tobě v životě prohřešil. S Bohem Vám oddaný Vláda.“ Památka skutečných hrdinů by neměla být zapomenuta. Redakčně kráceno. Celý článek najdete na webu pibram.eu.

■ Josef Velfil
Hornické muzeum Příbram

Památka hrdinů by neměla být zapomenuta.

Hořejší Obora: Zdroj vody pro mlýn, flusárnu, přádelnu a ledu pro pivovar

V dobovém životopisu Arnošta z Pardubic (asi 1305–1364) je napsáno, že moudrý arcibiskup zakládal na svých panstvích rybníky. V Příbrami byly s cílem zadržet vodu v krajině a chovat dostatek ryb vybudovány jako největší rybníky Na Oboře a Pod Městem na mokřadu kolem Příbramského potoka. Daleko od lidských obydlí, která nebyla ohrožována víceméně pravidelnými povodněmi, při kterých se voda rozlila po okolních loukách a zase opadla.

Tak to na Hořejší Oboře vypadalo v roce 1900.

Repro: SOA v Praze - SOKA Příbram

Hořejší Obora v roce 1950

Po husitských válkách se rybníky Na Oboře a Pod Městem staly součástí královského panství. Dne 12. července 1509 král Vladislav Jagellonský oznámil Příbramským, že dovolil Zdeňkovi Lvovi z Rožmitálu a z Blatné, nejvyššímu purkrabí pražskému a správci Příbramě, při „dělání“ rybníků zatopit některé obecní pozemky, za což měl dát Zdeňk Lev obci patřičné odškodnění. V následujících desetiletích, kdy král zastavoval své příbramské panství dočasným držitelům, se hořejší rybník nazýval panským rybníkem Na Voboře, přičemž přilehlá obora za hořejším rybníkem byla skutečně ohrazeným výběhem pro chov zvířete, zmiňovaným už roku 1512.

HOŘEJŠÍ OBORU SI PONECHAL RUDOLF II.

Současný název rybníka Hořejší Obora se objevuje poprvé roku 1528. Pod rybníkem byly louky, jimiž vedla cesta k dnešnímu rybníku Dolejší Obora, který se nazýval rybníkem Podměstským či Podhrázkým. Za Rudolfa II. se do obou dávalo po 20 kopách rybí násady, ale oba měly stržené splavy a potřebovaly velkou opravu. Po povýšení Příbrami na královské horní město v roce 1579 si Rudolf II. dosud strženou Hořejší Oboru ponechal. Ji a další tři rybníky i s panským dvorem koupilo královské město Příbram od krále v roce 1586.

Již roku 1528 byl postaven pod prahem (my říkáme hrázi) rybníka Na Oboře mlýn,

k němuž se dřevěnými žlaby sváděla voda pro pohon vodního kola. Kolem mlýna, který byl za třicetileté války i s okolními domy spálen, byly také chmelnice.

Začátkem srpna 1700 chytal pod splavem rybníčka Obory ryby asi triiapadesátiletý březohorský rychtář Pavel Ježek, otec několika dětí. Náhle se s ním utrhł kus drnu. Rychtář upadl do vody a zůstal pod hladinou asi tři a půl hodiny, než byl vytažen „byvše úplně vody napitý“. Byl živ ještě pět dní, ale vědomí nenabyl, a tak „nešťastně sine crux (bez zaopatření svátostí umírajících) život svůj dokonal“. Pro město to byla mimořádná událost.

Roku 1710 stála v místech někdejšího mlýna bouda. Od roku 1712 tu fungovala Leopoldova flusárna, která potřebovala blízkost

vydatného zdroje vody a kterou od roku 1713 vlastnil Martin Mohelnický. Za ročních 20 zlatých do obecní pokladny směl flusář se svým dělníkem Šebestiánem Turkem sbírat ve vsích příbramského panství dřevěný popel, který hospodyně musely schraňovat v kožených vacích. Flus neboli potaš či draslo - čili uhličitán draselný K_2CO_3 byl klíčovou surovinou pro sklářství, výrobu barev, sanytru (hnojiva a součásti střelného prachu) a mýdla. Roztokem uhličitánu draselného se bělilo plátno a vydělávaly kůže.

„NELOGICKÁ“ ZÁTOKA PRO MLÝN

V roce 1786 byla Hořejší Obora kaprovým rybníkem se střední hloubkou 190 cm. Ještě na mapě stabilního katastru z roku 1839 je vidět, že tehdy už zaniklá flusárna stávala zhruba pod dnešní vilou Oborou. Na této mapě jsou zbytky později zasypaného odtoku do Dolejší Obory označeny jako obecní pastvina. Tato situace vypadá jako „nelogická“ zátoka, pokud člověk neví, že tam býval mlýn a pak flusárna. Tehdy měla Hořejší Obora rozlohu 2 ha 44 arů.

Od nového vlakového nádraží (1875) byl do města po hrázi Hořejší Obory špatný přístup. V cestě překážela hlavně bývalá Jonkova přádelna č. p. 14/IV - tam, kde je nyní pomník Antonína Dvořáka. K přádelně se chodilo po staré hrázi, na níž rostly jasaný a která byla

Současný název rybníka Hořejší Obora se objevuje poprvé roku 1528.

Na Hořejší Oboře se hrával bandy hokej, a to míčkem o průměru šest centimetrů.

chráněna dřevěným zábradlím a pak plotem. Uprostřed hráze byl čep a stavidla byla těsně až u Jonkovy továrny, do které se na vodní kolo hnala voda vedlejším náhonem. Přes splav byl železný most. Právě v těchto místech byl přechod nejužší. Za účelem rozšíření ulice obec tovární budovu roku 1913 koupila. K jejímu rozbourání došlo až v roce 1918, neboť během první světové války se do ní nastěhovaly nejhudší rodiny. Roku 1928 bylo vybudováno Dvořákovo nábřeží.

SOPEČENSKÁ PROMENÁDA NA LEDNÍCH BRUSLÍCH

Za mrazů se na Hořejší Oboře sekal led pro pivovar. Od 80. let 19. století se tu v zimě nacházelo kluziště, kde se zpočátku konala hlavně společenská promenáda na bruslích. Klouzání, jak byla tato činnost oficiálně nazývána ve stanovách bruslařského odboru tělocvičné jednoty Sokol v roce 1882, probíhalo v pozdních odpoledních hodinách. Led byl osvětlen plynovými hořáky a na kluzišti vyhrávala c. k. hornická kapela. Od roku 1894 se o kluziště staral správce ledu a bylo vybíráno vstupné.

Na počátku třicátých let 20. století byly založeny hokejové oddíly při SK Příbram a Vysokoškolském sportovním klubu a vznikl nový sportovní klub STAR Příbram. Na Hořejší Oboře se hrál bandy hokej. Místo puku se hrálo s míčkem o průměru 6 cm. Poslední zápas bandy hokeje se uskutečnil 9. ledna 1933.

Poslední zápas bandy hokeje se uskutečnil 9. ledna 1933.

Pro zápasy v ledním hokeji bylo už začátkem druhé světové války na Hořejší Oboře instalováno nad ledovou plochou umělé osvětlení. Na hrací ploše byly umístěny vysoké mantinely a kovové branky s připevněnou sítí. Poslední hokejový zápas na Hořejší Oboře se odehrál 25. února 1954. Během těchto let se zde konalo i bruslení pro veřejnost. Pak bylo vybudováno nové kluziště se stříkaným ledem Na Cihelně, u železničního viaduktu nad ulicí Osvobození, kde je dnes hřiště na malou kopanou. Zde se hrálo od ledna 1955 a až do vybudování zimního stadionu s umělým ledem v roce 1971.

ODPADNÍ VODA „PROZATÍM“ DO PŘÍBRAMSKÉHO POTOKA

Když se rozběhla výstavba hornického sídliště, byly z něj všechny odpadní vody „prozatímně“ svedeny do Příbramského potoka. V červenci 1961 řešil Místní národní výbor Příbram velké znečištění Hořejší Obory, protože práce na kanalizaci a čistící stanici se zpozdily o několik let. ONV zamítl žádost MNV o vyčištění rybníka, protože mu chybělo 10 milionů potřebných na bytovou a občanskou výstavbu. Žádost byla předána KNV s prosbou o uvolnění 350 000 Kčs, avšak o dva roky později byla akce odložena na neurčito „vzhledem k situaci v investiční výstavbě“. Hořejší Obora se na dlouhé roky stala páchnoucí nádrží.

V roce 2009 proběhla rozsáhlá rekonstrukce rybníka i nábřeží a dne 9. září toho roku byla slavnostně otevřena Klidová zóna Hořejší Obora. Na hladině rybníka vznikl ostrůvek pro hnízdění kachen a labutí. Byla vysazena nová třešňová alej podél Březnické silnice, některé lipky na hrázi byly vyměněny za nové. V letech 2012–2013 byla provedena revitalizace zeleně na zbývajících okolních plochách.

■ Věra Smolová

SOA v Praze - SOkA Příbram

KALENDÁRIUM

1. března 1960

Byla otevřena pošta ve Zdaboři v dnešní Poštovní ulici.

6. března 1970

V Novém Příbramsku se objevila zpráva o první mikrovlnné troubě v Příbrami, v obcerstvení U Pelikána na Sídlišti.

6. března 1970

Přes noc napadlo v Příbrami velké množství sněhu, závěje byly vyšší než 1 m a nastala kalamita.

8. března 1560

V Příbrami vypukl rozsáhlý požár, kterému padlo za obětí více než 60 domů.

10. března 1910

V sále hotelu Buchar (Podařil) se konala protestní schůze obou příbramských obchodních grémií (cosi na způsob dnešní živnostenské komory) proti propouštění horníků.

13. března 1930

Byla v Příbrami dobrovolně ukončena činnost spolku Měšťanská beseda.

14. března 1920

Fotbalový klub S. K. Příbram zahájil jarní sezonu přátelským zápasem v Hořovicích.

14. března 1850

Vizitaci březohorských dolů provedl Ferdinand Thinnfeld, c. k. ministr hornictví.

15. března 1940

V Příbrami vystoupila v divadelní hře Dáma s kaméliemi Lída Baarová.

20. března 2000

Příbram navštívil ministr pro místní rozvoj Jaromír Císař a jednal zde o vzniku průmyslových zón ve městě.

■ Daniel Doležal

Státní oblastní archiv v Praze

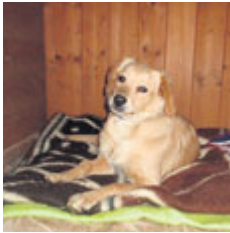
Čtyři psí dámy čekají na nového majitele

Jiskra je asi patnáctiměsíční fenka, kterou 22. ledna odchytila městská policie. Jiskra se ještě trochu bojí, ale postupně získává důvěru. Je větší střední velikosti.

Bobina je přibližně patnáctiměsíční fenka křížence retrievera, která byla odchytena 22. ledna u firmy ZAT. Zatím je velmi bázlivá a nedůvěřivá, ale po čase určitě přijde na to, že lidské pohlázení je příjemné.

Džesie má asi dva roky a jde o fenku střední velikosti. Městská policie ji 22. ledna přivezla od firmy ZAT. Tato fenka se ještě bojí a bude potřebovat více času v socializaci. Má živou a aktivní povahu.

Sára je zhruba půlroční štěně křížence. Fenku přivezli městští strážníci 22. ledna poté, co ji odchytili u společnosti ZAT. Je přátelská a vhodná k domku se zahradou.

Psí útulek se najdete v Lazci na adrese
K Hájovně 45.
Více na webu utulekpribram.cz

Spolek pro kočku nabízí kočky k osvojení

Aron je asi roční, očkovaný a kastrovaný kocourek. Obrovský mazel, který čeká na člověka, který se potřebuje hodně mazlit.
Tel.: 792 303 057

Evelína je přibližně roční, očkovaná a kastrovaná a hodná kočička, hledá novou a milující domov.
Tel.: 792 303 057

Elvíra je plašší roční kočička. Prošla očkováním, čeká na kastraci a je velmi čistotná. Bude vhodná k někomu, kdo projeví větší trpělivost.
Tel.: 792 303 057

Detaily na webu spolekprokockupribram.cz

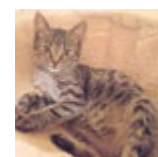
Spolek Příbramské kočky poskytne zvířata k adopci

Fido byl nalezen se svými dvěma sourozenci v krabici u popelnice ve Zdaboři. Je to velmi živý a zvědavý kocourek. Nenechá na pokoji nejen své sourozence, ale troufne si i na starší kočky v depozitu. A když nemají náladu si hrát, dostane od nich občas pěknou „nakládačku“. A potom hledá útěchu v naší náručí a rázem je z něho milý mazlivý kocourek. Tel.: 725 366 555.

Matýsek je roztomilý mazlivý kocourek. Rád si hraje a dovádí se svými sourozenci, ale co chvíli si běží pro pohlázení. Je samozřejmě stejně jako všechna zde uváděná kotata očkovaný.
Tel.: 725 366 555.

Rozinka je krásná mourovatá kočička. Je velmi zvědavá, o vše se zajímá, všechno nové musí prozkoumat. Stejně jako oba bráškové je velký mazel.
Tel.: 725 366 555.

Podrobnosti na webu pribramskekočky.proweb.cz

POMŮCKY: USN, ELSE, CHOES, ILO, TRAS,	RUSKÉ SIDLO	JMÉNO PSA NA STAREM BĚLIDLE	1.DÍL TAJENKY	AFRICKÝ SUDOKO-PYTNÍK	HORSKÁ SLUŽBA (ZKR.)	LIHOVINA	OHMATÁNÍ	CHÝŠE	OSOBNÍ ZÁJMENO	2.DÍL TAJENKY	NĚM. ŘEKA	OBRNĚNÉ VOZIDLO
ASOCIACE TELEV. ORGANIZACÍ (ZKR)									OPOTŘEBOVAT JÍZDOU			
KOČKOVITÁ ŠELMA				SOUČET					ŽENSKÉ JMÉNO (2.2.)			
PŘEDTÍM (ZAST.)				ALPSKÁ HORSKÁ SKUPINA			ANGL. ZÁPAS		ZKR. VALEČNÝCH LODÍ USA			
POPLACH							AMER. TV SERIÁL		VOLEBNÍ SCHRÁNKA			
							MALE KOLEČKO					
							KUPA					
	NADUTEC	SOPEČNÝ TUF					VĚDRO NA VODU				OKVĚTNÍ PRÁSEK	AFRICKÝ SLOV
		KROKOVÁ DCERA					SMĚR LETU LETADLA					
ŘADOVÁ ČÍSLOVKA				STANICE TECHNICKÉ KONTROLY				SVAZKY OBILÍ				
								FOTOGRAFIE				
SPŮJKA (KNIŽNĚ)				DAV					ÚTULEK			
				NORMÁLNÍ (ANGL.)					ZÁHY			
DOMÁCKÝ OTAKAR					KRYPTA				MEZINÁR. ORGANIZACE PRÁCE			
					SPZ NÁCHODA				OVANUTÍ (MN. Č.)			
MÍČ						DŘEVINA					KONČETINA	POLODRAHOKAM
	USRKNUTÍ	KAMARÁD						ECHO				
		ZÁHROBÍ (ZAST.)						IRSKÁ OSVOBODZENECKÁ ARMÁDA				
SUNDÁVATI									GABONSKÉ SIDLO			POVZDECH
									ŘÍMSKY 4			ZN. ARSENU
ÚDER					SLOVEN. IROVĚ							
KVILENÍ (ZAST.)					TAVENINA				NEOBLEČENÁ			
									ODVAR Z LÉČIVÝCH BYLIN			

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na měsíc březen.

Tajenka ze zpravodaje č. 2/2020: O svatě Dorotě uschne košile na plotě. Knihu vyhrává Karel Červený. Blahopřejeme. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako třetí v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

16. 3. 16.00 15. zasedání ZM Příbram

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

21. 3. 8.00 Farmářské trhy

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

1. 3. 15.00 Obušku, z pytle ven
5. 3. 19.00 Skleněný strop
6. 3. 10.00 Špinavý obchod
7. 3. 17.00 Tanec na konci léta
10. 3. 20.00 Partička
11. 3. 19.00 Minipárty s Karlem Šípem
12. 3. 19.00 Odpočívaj ve svém pokoji
13. 3. 19.00 Plnou parou
14. 3. 17.00 Maryša
15. 3. 19.00 Rinceoirí
17. 3. 19.00 Hrdý Budžes
18. 3. 19.00 Hostina dravců
19. 3. 19.00 Ladislav Špaček – Etiketa není věda
21. 3. 16.00 Špinavý obchod
27. 3. 19.00 Špinavý obchod
30. 3. 19.00 Soudné sestry
31. 3. 19.00 Katapult (koncert)
17. 4. 19.00 Kryštof (koncert)
12. 5. 19.00 Ondřej Havelka a jeho Melody Makers (koncert)

DIVADLO A. DVOŘÁKA – MALÁ SCÉNA

3. 3. 19.00 Splašené nůžky
13. 3. 19.00 Číňani
22. 3. 15.00 Mami, už tam budem?
23. 3. 19.00 Vinnetou
24. 3. 19.00 Splašené nůžky

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

13. 3. 20.00 Jelen (koncert)
18. 3. 18.00 Vyhlášení ankety Sportovec regionu Příbramsko 2019
20. 3. 17.00 Ples „nejen“ pro seniory
28. 3. 20.30 Špejbl's Helprs (koncert)
3. 4. 20.00 Horkýže Slíže „Keď budeš na compe tour 2020“ (koncert)
25. 4. 17.00 Kollárovci (koncert)

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

2. 3. 19.30 Let's go
20. 3. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny s A. Dalasem
22. 3. 12.00 Ryba čtyřikrát jinak
26. 3. 19.00 Lukáš Synek – Co se stalo v Altaji?

KNIHOVNA JANA DRDY

2.–3. 3. 9.00–18.00 Výprodej vyřazených knih
4. 3. 13.00–17.00 Ženy sobě. Autogramiáda Dany Tuháčkové „na sladko“...
4. 3. 18.00 Charlotta – Žena T. G. M. Setkání se spisovatelkou Lenkou Slívovou
5. 3. 17.00 Společné podvečerní čtení rodičů, prarodičů a dětí. Lenka Juráčková: Propast (pobočka Škola)
9. 3. 14.00 Klub HP: Jarní tradice
16. 3. 16.30 Setkání genealogů
17. 3. 17.00 Dějiny umění: Český surrealismus
19. 3. 8.30 Brain&Breakfast. Inspirativní snídáně
21. 3. 13.00 Za míhadly s Věrou Smolovou. Komentovaná vycházka
24. 3. 8.30 a 10.00 S knížkou do života/BookStart. Setkání pro nejmenší děti a jejich rodiče
26. 3. 17.00 Literární podvečer se spisovatelkou Marcelou Mlynářovou
27. 3. 18.00 Noc s Andersenem
31. 3. 18.00 Ohrožená Antarktida. Komentovaná videoshow

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

29. 2. 10.00 Masopust v Hornickém muzeu Příbram
30. 3.–12. 4. Velikonoce v hornickém domku

KINO PŘÍBRAM

1. 3. 14.00 Ledové království 2 3D
1. 3. 17.00 Volání divočiny
4. 3. 19.00 V síti
5. 3. 19.00 Neviditelný
6. 3. 17.00 Frčíme
6. 3. 20.00 Přiliš osobní známost
7. 3. 14.00 Frčíme 3D
7. 3. 17.00 Volání divočiny
7. 3. 20.00 V síti
8. 3. 14.00 Ledové království 2
8. 3. 17.00 Chlap na střídačku
10. 3. 16.00 Případ mrtvého nebožtíka – promítání pro seniory
10. 3. 19.00 Šťastný nový rok
11. 3. 19.00 1917
12. 3. 19.00 3Bobule
13. 3. 17.00 Frčíme 3D
13. 3. 20.00 Bloodshot
14. 3. 14.00 Tlapková patrola: Vždy ve střehu
14. 3. 17.00 3Bobule
14. 3. 20.00 Bloodshot
15. 3. 14.00 Frčíme 3D
15. 3. 17.00 3Bobule
18. 3. 19.00 Přiliš osobní známost
19. 3. 19.00 Zapomenutý princ
20. 3. 17.00 Princezna zakletá v čase
20. 3. 20.00 Tiché místo: Část II
21. 3. 14.00 Ledová sezóna: Ztracený poklad
21. 3. 17.00 Dolittle 3D
21. 3. 20.00 Chlap na střídačku
22. 3. 14.00 Ledová sezóna: Ztracený poklad
22. 3. 17.00 Princezna zakletá v čase
24. 3. 16.00 Šťastný nový rok – promítání pro seniory
24. 3. 19.00 V síti
25. 3. 19.00 3Bobule
26. 3. 19.00 Mulan
27. 3. 17.00 Můj kámoš špión
27. 3. 20.00 Mulan 3D
28. 3. 14.00 Princezna zakletá v čase
28. 3. 17.00 Můj kámoš špión
28. 3. 20.00 Šarlatán
29. 3. 14.00 Ježek Sonic
29. 3. 17.00 Afriku na Pionýru

SVATÁ HORA

4. 3. 17.30 Přednáška Věry Smolové: Leopold I. a Matouš Ferdinand Sobek – Lidé ze svatohorských vín
15. 3. 8.00–13.00 Postní koláč – dobročinná akce v ambitech
19. 3. 16.00 Vernisáž výstavy Diplomacie a Suverénní řád maltézských rytířů
24. 3. 17.00 Oslava 30. výročí opětovného předání Svaté Hory redemptoristům
25. 3. 17.00 Bohoslužba za děti do dlaně – ve spolupráci s organizací Nedoklubko
26. 3. 17.00 Přednáška Milana Bubna – Diplomacie a Suverénní řád maltézských rytířů a přednáška Evy Lukášové – Památky k historii a aristokratickým členům řádu maltézských rytířů ve sbírkách hradů a zámků

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

3. 3. 13.30–15.00 Beseda s Petrem Bednářem a Annou Čiperovou na téma: Divadlo
3. 3. 15.00–16.30 Tvořivě odpoledne: MDŽ
14. 3. 9.30–11.30 Sobotní tvoření: Jaro
15. 3. 16.00–17.00 Divadelní představení loutkoherecké skupiny Zalezlíci: Panáček Malíček
17. 3. 15.00–16.30 Úterní tvoření: Tvoříme z plastu
31. 3. 15.00–16.30 Úterní tvoření: Velikonoce

SENIOR POINT PŘÍBRAM, ŽEŽICKÁ 193

3. 3. Vycházka do okolí Příbrami
7. 3. Výlet do Prahy
10. 3. Turnaj v bowlingu
11. 3. Přednáška s promítáním: Kestřany
15. 3. Koncert v Praze „Slavné světové muzikály a filmová tvorba“
17. 3. Turnaj v šipkách, popř. pétanque
18. 3. Vycházka do okolí Příbrami
18. 3. Bezplatná právní poradna
19. 3. Přednáška „Mezinárodní týden mozku“
20. 3. Ples nejen seniorů
23. 3. Informační schůzka Senior Pointu
24. 3. Turnaj v bowlingu
25. 3. Přednáška s promítáním: hrad Vrškamýk
26. 3. Taneční odpoledne
30. 3. a 31. 3. Výroba velikonoční dekorace
31. 3. Turnaj v bowlingu

ZIMNÍ STADION

4. 3. HC Příbram – HC Klatovy (II. liga)

FOTBAL: STADION NA LITAVCE

29. 2. 1. FK Příbram – FK Mladá Boleslav
14. 3. 1. FK Příbram – FC Baník Ostrava

SPORTOVNÍ HALA

7. 3. Euro Sitex Příbram – Aero Odolena Voda (volejbal)
28. 3. Bonnie Tyler (koncert)

AQUAPARK

14. 3. Středočeský pohár nejmladšího žactva – plavecké závody

SOKOLOVNA

1. 3. Dětský karneval
7. 3. Hasičský ples
20. 3. Memorál Bedřicha Šupčíka ve šplhu na laně bez přirazů

WALDORFSKÁ ŠKOLA PŘÍBRAM

28. 3. Chairé Musica Humana/Schola ludus – koncert písní z doby Jana Amose Komenského

BRDSKÝ BĚŽECKÝ POHÁR

21. 3. Josefský běh v Cerhovicích

GYMTV

10. 3. Z profilu – premiéra

Výstavy:

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA PŘÍBRAM

Stálá expozice Fotograf František Drtikol – život a dílo příbramského rodáka
Imaginárium Divadla bratří Formanů a jejich přátel (21. 1.–1. 4.)
Veřejný prostor.cz / Krajina města (9. 3.–3. 5.)

HORNICKÉ MUZEUM PŘÍBRAM

Doprovodné rudy v příbramském uranovém revíru Havíř a les – v Hornickém domku
Křemenné hmoty jižních Čech (25. 1.–31. 12.)

PAMÁTNÍK VOJNA LEŠETICE

17. listopad 1939 a 1989 na Příbramsku
Galerie OPE: Nebe vzdálené i blízké – věnováno Jiřímu Stránskému

SVATÁ HORA

Ještě jsme ve válce – putovní výstava
Diplomacie a Suverénní řád maltézských rytířů – vernisáž 19. 3.

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV PŘÍBRAM

170 let Vysoké školy báňské (do 31. 3.)

SPOLEČNĚ PRO PŘÍBRAM

- Máte nápad, co v Příbrami vybudovat a vylepšit?
- Máme 2.000.000 Kč na vaše nápady a chceme je rozdělit.
- Na návrhy je čas do 31. 3. 2020.

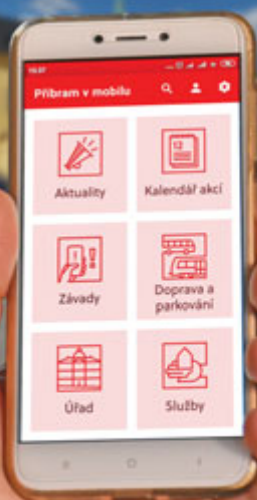

**Dobré
nápady
dostanou
šanci**

Více o participativním rozpočtu na spolecne.pribram.eu

PŘÍBRAM V MOBILU

Mobilní aplikace pro občany města

CO NAJDETE V APLIKACI

AKTUALITY, KALENDÁŘ AKCÍ,
ZÁVADY, DOPRAVA A PARKOVÁNÍ,
ÚŘAD, SLUŽBY, POZNEJ PŘÍBRAM,
SOS KONTAKTY, ANKETY,
FACEBOOK, YOUTUBE,
WEBOVÉ KAMERY, O APLIKACI

Zdarma ke stažení na:

